בעזהשי"ת

ספר

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

אִידִישׁ

פָּרָשַׁת וְזֹאת הַבְּרָכָה ב

תשע"ח

היכל הקודש

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslov publications:

היכל הקודש וויליאמסבורג
HEICHAL HAKODESH WILLIAMSBURG
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש מאנסי
HEICHAL HAKODESH MONSEY
32 Dolson Rd.
347-733-7551

היכל הקודש קרית יואל
HEICHAL HAKODESH KIRYAS JOEL
8 Hayes Ct.
845-467-5299

היכל הקודש קרית יואל
HEICHAL HAKODESH KIRYAS JOEL
8 Premishlan Way
845-243-0563

בארץ ישראל:

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב

שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בהסייתדות ע"י כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל

רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225

טלפון רב קווי 04-6708356

פקס: 04-6708359

Visit our new website: www.breslevcenter.com

לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at:
AMAZON.COM
To donate and/or sponsor one of our books please call:
845-248-1651

בעזהשי"ת - יום א' פרשת וזאת הברכה-ב, י"א תשרי, שנת תשע"ח לפ"ק

לכבוד ... נרו יאיר

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן סו): "וְזֶה שֶׁקּוֹרִין הָעוֹלָם אֶת מָחֳרַת יוֹם הַכִּפּוּרִים 'שֵׁם ה'', כִּי אַחַר יוֹם הַכִּפּוּרִים אָז נִתְגַּלָּה בְּחִינַת שֵׁם ה', א טאג נאך יום כיפור רופט מען "גאט'ס נאמען", ווייל דער אייבערשטער האט אונז מוחל געווען אלע אונזערע עבירות, און אז מען האט נישט קיין עבירות דעמאלט ווערט נתגלה דעם אייבערשטנס נאמען, ווייל מען הייבט אן לעבן מיטן אייבערשטן.

ר' נתן זאגט אז די פיר טעג צווישן יום כפורים און סוכות איז קעגן דעם אייבערשטנ'ס נאמען - יעדן טאג קעגן אן אנדערע אות פונעם שם הוי"ה ברוך הוא, דערפאר קען מען אין די טעג זיך מדבק זיין צום אייבערשטן דורך די אלע מצות מיט וואס מען איז באשעפטיגט.

יעצט ווען מיר זענען פארנומען מיט די הכנות צום יום טוב סוכות, מען איז פארנומען מיט בויען די סוכה און קויפן ד' מינים וכו' וכו', זע נישט צו פארגעסן צו לערנען דיינע שיעורים כסדרן, בפרט א דף גמרא, וואס א דף גמרא פארברענט אלע קליפות, עס העלפט אז מען זאל זיך קענען דערהאלטן מיט אלע שווערע נסיונות אין די היינטיגע טעג.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (קידושין ל) דער אייבערשטער זאגט פאר די אידן: "בָּנַי, בָּרָאתִי יֵצֶר הָרָע בָּרָאתִי לוֹ תּוֹרָה תַּבְלִין", מיינע קינדער, איך האב באשאפן דעם יצר הרע, אבער איך האב באשאפן די הייליגע תורה וואס איז א מעדעצין קעגן אים, "וְאִם אַתֶּם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, אֵין אַתֶּם נִמְסָרִים בְּיָדוֹ", אויב לערנט עטץ תורה וועט איר נישט זיין אונטער אים, "וְאִם אֵין אַתֶּם עוֹסְקִין בַּתּוֹרָה, אַתֶּם נִמְסָרִים בְּיָדוֹ", און אויב לערנט איר נישט קיין תורה וועט איר זיין אונטער אים; דאס איז די עצה קעגן אלע שווערע נסיונות וואס מיר האבן אין אונזערע טעג.

בפרט אז מען איז זוכה צו לערנען א דף גמרא יעדן טאג, דאס פארברענט אלע קליפות, אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ריד): "תַּלְמוּד בְּגִימַטְרִיָּא אוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁמָהּ "לִילִית", עַל־כֵּן יֵשׁ כֹּחַ בְּלִמּוּד הַתַּלְמוּד לְהַכְנִיעַ אוֹתָהּ", ווען א מענטש לערנט גמרא פארברענט ער די קליפה וואס ווארפט אראפ א מענטש אין פגם הברית, און דאס ראטעוועט דעם מענטש נישט אראפצופאלן אין די עקלדיגע עבירה; אפילו דו פארשטייסט נישט וואס דו לערנסט, דאך זאלסטו זאגן די ווערטער, אזוי ווי דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן עו): "שֶׁאֵין צְרִיכִין בְּלִמּוּד רַק הָאֲמִירָה לְבַד, לוֹמַר הַדְּבָרִים כְּסֵדֶר, וּמִמֵּילָא יָבִין", מען דארף נישט

פארשטיין דאס לערנען, מען דארף נאר לערנען - זאגן די ווערטער, 'וּמִמֵּילָא יָבִין' און מען וועט שוין סיי ווי פארשטיין; אז מען פאלגט דעם רבי'ן איז מען זוכה אז דער קאפ עפענט זיך אויף, און במשך הזמן הייבט מען אן צו פארשטיין. איך האב דאס געזען ביי אסאך בחורים און אינגעלייט וואס האבן געפאלגט דעם רבי'ן בתמימות ובפשיטות.

פאר מען הייבט אן לערנען אויפן "דרך הלימוד" פונעם רבי'ן, זוכט מען ראיות, מען וויל מאכן זיכער אז עס הייסט געלערנט, אבער איין מאל מען לערנט שוין אויפן "סדר דרך הלימוד" דארף מען שוין נישט קיין שום ראיות צי עס הייסט געלערנט צי נישט, מען קוקט זיך אליין אן און מען זאגט: "א ראיה בין איך!" בבחינת "א מופת בין איך" אזוי ווי ר' נחמן טולטשינער האט געזאגט אויף זיך; מען פלעגט בעטן ר' נחמן טולטשינער זכרונו לברכה ער זאל פארציילן א מופת פון ר' נתן, פלעגט ער זאגן: "איר דארפט א מופת? א מופת בין איך", אז פון "נחמן וואסער טרעגער" איז געווארן "ר' נחמן טולטשינער"! ווייל ער האט אמאל געהערט ווי ר' נתן זאגט תורה, און אינמיטן די תורה האט ר' נתן געזאגט די ווערטער: "די וועלט איז נישט, און מען קען זי נישט באקומען, תורה ותפילה איז יא, און מען קען עס באקומען"; די ווערטער איז אים אריין אין קאפ און ער האט אנגעפאנגען זיך צו דרייען ביי ר' נתן, ר' נתן האט געזען אז דער בחור'ל - נחמן, האט אין זיך אסאך תמימות האט ער אים מקרב געווען און אים געזאגט ווי אזוי ער זאל לערנען וכו', ביז ער איז געווארן ר' נחמן טולטשינער ז"ל, פלעגט ער זאגן ווען מען האט אים געבעטן ער זאל פארציילן פון זיין רבי'ן ר' נתן מופתים, "א מופת בין איך" אז פון "נחמן וואסער טרעגער" איז געווארן "ר' נחמן טולטשינער".

דאס זעלבע איז ווען א מענטש הייבט אן צו פאלגן דעם הייליגן רבי'ן און ער נעמט א משניות און הייבט אן זאגן א פרק נאך א פרק, ער ענדיגט איין מאל משניות און נאכאמאל משניות, ער נעמט א גמרא און הייבט אן לערנען בלעטער גמרא אפילו אן פארשטיין, דער מענטש דארף שוין נישט קיין ראיות צי עס איז יא געלערנט צי נישט, דעם מענטש גייט שוין נישט אן וואס דער זאגט וואס יענער זאגט, וואס דער רבי האלט און וואס דער מפורסם זאגט, ער שרייט: "א ראי' בין איך"! "א מופת בין איך"! פון מיר - וואס איך האב נישט געלערנט און אפילו נישט געוואוסט די נעמען פון די מסכתות איז געווארן א ר'...! איך לערן ברוך השם, און איך פארפעל נישט קיין איין טאג פון מיינע שיעורים.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~~

בעזהשי"ת - יום ב' פרשת וזאת הברכה-ב, י"ב תשרי, שנת תשע"ח לפ"ק

לכבוד ... נרו יאיר

מיר גרייטן זיך אויף דעם הייליגן יום טוב סוכות; אין די הייליגע תורה שטייט (ויקרא כג, מב): "בַּסֻּכֹּת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים", זאגן חכמינו זכרונם לברכה (סוכה ב.): "צֵא מִדִּירַת קֶבַע, וְשֵׁב בְּדִירַת אַרְעַי", גיי ארויס פון דיין קביעות'דיגע דירה און גיי אריין אין א צייטווייליגע דירה; דאס קומט אונז צו לערנען וואס דער לעבן איז, א מענטש מיינט אז ער גייט דא בלייבן אויף אייביג, אדער א מענטש טראכט: 'ווי קען איך אויסהאלטן אזעלכע צרות פאר נאך הונדערט יאר וכו'?' אויף דעם קומט דער יום טוב סוכות, מען זאגט פארן מענטש: "צֵא מִדִּירַת קֶבַע, וְשֵׁב בְּדִירַת אַרְעַי", געדענק אז מען בלייבט נישט דא אויף אייביג, דער לעבן איז נישט קיין קבע, עס איז ארעי. נאך אביסל גייט מען צוריק צום אייבערשטן, און עס לוינט זיך נישט צו קריגן און צו לעבן מיט עסענישן, ווייל נאך אביסל גייען מיר אלע צוריק צום אייבערשטן, און דעמאלט וועט זיין חשוב נאר די ביסל תורה וואס מיר האבן זוכה געווען אריין צו כאפן בזה העולם, נאר די דריי תפילות - שחרית מנחה מעריב, וואס מיר האבן אריין געכאפט יעדן טאג, אפילו ווען עס איז אנגעקומען שווער.

דאס לערנען מיר זיך ארויס פון די מצוה פון סוכה; מען בויעט א סוכה מיט אלע הידורים, מען באצירט עס אזוי ווי עס פאסט, אבער ווען עס גייט אריבער די זיבן טעג, צונעמט מען די סוכה. אזוי גייט דאס גאנצע לעבן, עס גייט אריבער די זיבעציג יאר, וואס דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן סא) אז די לעבן איז אזוי קורץ, די גאנצע זיבציג יאר גייט אריבער אזוי ווי פופצן מינוט; דערפאר לוינט זיך נישט צו זיין צעבראכן און דעפרעסט, ווייל מיר בלייבן נישט דא אויף אייביג.

מען דארף פרובירן מיט אלע כוחות זיך פרייליך צו מאכן, און גלייבן באמונה שלימה אז אלעס וואס גייט אריבער אויף מיר איז פאר מיין טובה, דער אייבערשטער פירט דער וועלט מיט א חשבון, גארנישט איז נישט קיין פערצופאל, עס איז נישט דא קיין טעותים אדער מקרה, נאר אלעס פירט דער אייבערשטער.

ווי מער א מענטש חזר'ט זיך איין אז דער אייבערשטער פירט דער וועלט, ער לעבט מיט אמונה - איז אים דער לעבן אסאך גרינגער, ער ווייסט אז קיינער קען אים גארנישט טון, נישט שלעכט און נישט גוט, ער ווייסט אז עס וועט אים נישט העלפן חנופה, ווייל
~~~~~~~~~~~

וואס ער דארף, וועט ער נאר באקומען פונעם אייבערשטן; אזא מענטש לעבט א חיים טובים, א זיסע לעבן, ער לויפט נישט נאך קיין שום מענטש.

איך בין אביסל טרוד מיט הכנות פאר יום טוב, וועל איך אביסל מקצר זיין וואו איך דארף ווען מער מאריך זיין.

א גרינגן ערב יום טוב.

...

~~~~~~~~~~

בעזהשי"ת - יום ג' פרשת וזאת הברכה-ב, י"ג תשרי, שנת תשע"ח לפ"ק

לכבוד ... נרו יאיר

מיר האבן מתפלל געווען ביי אלע תפילות דורכאויס די הייליגע טעג: "אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ, כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה", אז דער אייבערשטער זאל אונז פארשרייבן מיר זאלן האבן פרנסה. מוהרא"ש זכרונו לברכה האט נאכגעזאגט פון אנשי שלומינו אז די כוונה פון די תפילה איז אז מיר בעטן דעם אייבערשטן ער זאל אונז געבן אזא פרנסה וואס מיר וועלן אויך קענען לערנען די הייליגע תורה, דאס בעטן מיר "כָּתְבֵנוּ 'בְּסֵפֶר' פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה", מיר זאלן האבן פרנסה - "בְּסֵפֶר", מיר זאלן קענען לערנען די הייליגע תורה. דאס איז וואס דער רבי האט געוואלט פון אונז, אפילו מען ארבעט שווער, מען מוטשעט זיך אהיים צו ברענגען געלט פאר די ווייב און קינדער, דאך זאל מען אריין כאפן אביסל תורה - "בְּסֵפֶר" פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה.

דו קענסט זיך נישט פארשטעלן ווי חשוב עס איז אויבן אין הימל ווען א מענטש לערנט תורה; אויבן אין הימל איז נישט חשוב ווער עס האט מער געלט וכו', אדער ווער עס האט מער כבוד, אויבן אין הימל איז חשוב א פרק משניות, א דף גמרא, א קאפיטל תהילים וכו', ווער רעדט נאך אויב עס גייט אריבער אויף א מענטש שוועריקייטן, מען האט צרות און יסורים, דעמאלט איז די איינציגסטע עצה צו לויפן צו א משניות און צו א גמרא, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תנא דבי אליהו, פרק ו): "אִם רָאִיתָ שֶׁהַיִּסּוּרִין מְמַשְׁמְשִׁין וּבָאוֹת עָלֶיךָ, רוּץ לְחַדְרֵי דִּבְרֵי תּוֹרָה, וּמִיָּד הַיִּסּוּרִין בּוֹרְחִין מִמְּךָ", אויב דו זעסט אז עס קומען אויף דיר צרות און יסורים, אנטלויף צו די הייליגע תורה, וועסטו ווערן געראטעוועט.
~~~~~~~~~~

מוהרא"ש זכרונו האט צוגעלייגט צו דעם אויבן דערמאנטער ווארט, נאך א כוונה, אז מיר בעטן דעם אייבערשטן: "אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ, כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה", אונזער פרנסה זאל זיין אז מיר זאלן עוסק זיין אין הפצת ספרי רבינו - "בְּסֵפֶר" פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה; מיר זאלן זיך נישט שעמען פון קיינעם, און מיר זאלן שטענדיג געדענקען ווי אזוי מיר האבן אויסגעזען פאר מיר זענען מקורב געווארן צום הייליגן רבי'ן, און וואס דער רבי האט מיט אונז געטון; אזוי וועלן מיר מזכה זיין נאך אידישע קינדער צו וויסן פון אזעלכע ליכטיגע עצות.

דערפאר בעט איך דיר זאלסט עוסק זיין אין הפצה יעדן טאג; דער רבי האט אונז געהייסן עוסק זיין אין הפצה. א ברסלב'ער חסיד איז מען אז מען פאלגט דעם רבי'ן, דער רבי האט אונז אנגעזאגט מיר זאלן מקרב זיין נאך אידן צום אייבערשטן, דארפן מיר זען יעדן טאג גיין הפצה; נעם אפאר ספרים וכו', און גיי אויף די הייזער, דאס איז אונזער תיקון אויף וואס מיר האבן געזינדיגט, אזוי זאגט דער רבי (ספר המידות, אות ניאוף, סימן מא): "תִּקּוּן לְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה - שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל לְהַחֲזִיר בְּנֵי-אָדָם בִּתְשׁוּבָה", עס איז נישט דא קיין גרעסערע זאך וואס א מענטש קען טון צו פארעכטן זיינע נישט גוטע מעשים, ווי ער זאל עוסק זיין אין הפצה. עס שטייט אין זוהר הקדוש (תרומה קכח:): "תָּא חֲזֵי, כָּל מַאן דְּאָחִיד בְּיָדָא דְחַיָּיבָא וְאִשְׁתַּדַּל בֵּיהּ, לְמִשְׁבַּק אָרְחָא בִּישָׁא, קוּם און זע, זאגט דער הייליגער זוהר: א מענטש וואס ברענגט צוריק זינדיגע מענטשן צום אייבערשטן, אִיהוּ אִסְתַּלָּק בִּתְלַת סִלּוּקִין, מַה דְּלָא אִסְתַּלָּק הָכִי בַּר נָשׁ אַחֲרָא. גָּרִים לְאַכְפְּיָיא סִטְרָא אַחֲרָא. וְגָרִים דְּאִסְתַּלַּק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּיקָרֵיהּ. וְגָרִים לְקַיְּימָא כָּל עָלְמָא בְּקִיּוּמֵיהּ לְעֵילָּא וְתַתָּא, דער מענטש איז זוכה ארויף צו גיין אויף א פלאץ וואס קיין שום מענטש איז נישט זוכה; דער מענטש נעמט אוועק טומאה פון דער וועלט, און ער מאכט אז דעם אייבערשטנ'ס נאמען זאל ווערן געהייליגט אויף דער וועלט, און דער מענטש איז גורם אז אלע וועלטן שטייען אויף זיין זכות. וְזָכֵי לְמֶחֱמֵי בְּנִין לִבְנוֹי, ער איז זוכה צו זען קינדער און אייניקלעך, וְזָכֵי בְּהַאי עָלְמָא, וְזָכֵי לְעָלְמָא דְּאָתֵי, און ער איז זוכה צו אלע גוטע זאכן אויף דער וועלט און אויף יענער וועלט, כָּל מָארֵי דִּינִין, לָא יַכְלִין לְמֵידָן לֵיהּ, בְּהַאי עָלְמָא וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי, קיינער קען אים נישט שלעכט'ס טון, נישט אויף דער וועלט און נישט אויף יענער וועלט, עָאל בְּתַרְעֵיסַר תַּרְעֵי, וְלֵית מַאן דְּיִמְחֵי בִּידֵיהּ, ער גייט אריין אין דרייצן טויערן פון שערי רחמים, און קיינער קען אים נישט צוריק האלטן".

געדענק וואס דער רבי האט געזאגט פאר ר' נתן: "מְעַט גַּם כֵּן טוֹב", אביסל איז אויך גוט; ווען ר' נתן איז געפארן אויף ארץ ישראל און ער איז שוין געווען אויפן צוריק, איז די

שיף אנגעקומען קיין מצרים, און ר' נתן האט געהאט גרויס צער אז ער איז אנגעקומען קיין מצרים, ווייל די תורה זאגט דאך (דברים יז, טז): "וַה' אָמַר לָכֶם, לֹא תֹסִפוּן לָשׁוּב בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה עוֹד", מען זאל נישט צוריקגיין קיין מצרים. למעשה האט ער דארט געטראפן חשוב'ע אידן און ער האט דארט פארקויפט אפאר ספרים פון רבי'ן, און ער האט זיך מורא'דיג מחי' געוועזן אז ער האט געקענט אנקומען אהין, און דארט מפיץ זיין א ספר פון רבי'ן. זעט מען פון דעם, אז אפילו מען גייט אביסל הפצה איז אויך זייער חשוב.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

בעזהשי"ת - יום ד' פרשת וזאת הברכה-ב, י"ד תשרי, ערב סוכות, שנת תשע"ח לפ"ק

לכבוד ... נרו יאיר

ברוך השם מיר שטייען יעצט ערב סוכות; מוהרא"ש זכרונו לברכה האט דערציילט, אמאל איז דער הייליגער בעל שם טוב זכותו יגן עלינו געזיצן אין זיין סוכה מיט זיינע תלמידים, און פלוצלינג הייבט דער בעל שם טוב אן זייער צו לאכן, האבן אים די תלמידים געפרעגט: "פארוואס לאכט דער רבי?" האט דער בעל שם טוב געענטפערט אז אין הימל לאכט מען יעצט, האבן זיי אים ווייטער געפרעגט: "פארוואס לאכט מען יעצט אין הימל?" האט זיי דער בעל שם טוב געענטפערט אזוי: "א בעל עגלה איז יעצט געווען אונטערוועגנס, און אינמיטן וועג איז ער געווארן זייער הונגעריג, ער האט געזוכט א סוכה וואו צו עסן, ער האט אבער נישט געטראפן קיין סוכה וואו צו עסן, האט ער געמאכט א לאך אין זיין הוט, און ארויף געלייגט סכך אויף זיין הוט, ער האט געמיינט אז אזוי איז ער יוצא מצות סוכה... דאס איז די גרויסע געלעכטער אין הימל, און די שמחה האט גורם געווען המתקת הדינים אין אלע עולמות עליונים, דערפאר לאך איך אויך" - האט דער בעל שם טוב אויסגעפירט.

זעט מען פון דעם אז ווען א מענטש איז בשמחה, גייען אוועק אלע דינים פון אים; דערפאר זאלסטו זען צו זיין פרייליך יום טוב, און זאלסט פרייליך מאכן דיין ווייב און קינדער. פון איין זייט איז די שווערסטע מצוה פון יום טוב צו מקיים זיין (דברים טז, יד-טו): "וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ, וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ", אבער פון דער אנדערע זייט איז דאס די שענסטע מצוה,
~~~~~~~~~~

ווייל ווען א מענטש איז פריילין האט ער א מח, ער האט ישוב הדעת, און אז מען האט ישוב הדעת האט מען שוין אלעס.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י): "מַה שֶּׁהָעוֹלָם רְחוֹקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵינָם מִתְקָרְבִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא רַק מֵחֲמַת שֶׁאֵין לָהֶם יִשּׁוּב הַדַּעַת", פארוואס זענען מענטשן ווייט פונעם אייבערשטן? ווייל מען האט נישט קיין ישוב הדעת צו טראכטן וואס דער תכלית איז בזה העולם, וואס האט מען פון אלע תאוות וכו', עס בלייבט דאך גארנישט איבער פונעם מענטש, נאר דאס ביסל עבודת השם יתברך וואס מען כאפט אריין בזה העולם. זאגט דער רבי ווייטער, ווי אזוי קען מען זוכה זיין צו ישוב הדעת - מען זאל וויסן וואס מען האט צו טון דא אויף דער וועלט? "אַךְ דַּע, שֶׁעַל יְדֵי מָרָה שְׁחוֹרָה אִי אֶפְשָׁר לְהַנְהִיג אֶת הַמֹּחַ כִּרְצוֹנוֹ, וְעַל כֵּן קָשֶׁה לוֹ לְיַשֵּׁב דַּעְתּוֹ", ווען א מענטש איז דעפרעסט איז אים זייער שווער צו קענען טראכטן נארמאל וכו', ווייל דער מח איז אים מצומצם, "רַק עַל יְדֵי הַשִּׂמְחָה יוּכַל לְהַנְהִיג הַמֹּחַ כִּרְצוֹנוֹ, וְיוּכַל לְיַשֵּׁב דַּעְתּוֹ, כִּי שִׂמְחָה הוּא עוֹלָם הַחֵרוּת", אבער ווען א מענטש איז פריילין, דעמאלט קען ער טראכטן גראד וכו', ווייל ווען מען איז פריילין איז דער מח ברייט אפען און נישט מצומצם.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נב): "צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ קוֹדֶם עַל מִדָּה אַחַת, וּכְשֶׁשּׁוֹבְרִים אֶת הַמִּדָּה הַזּוֹ, אָז צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל עַל מִדָּה שְׁנִיָּה, וְכֵן לְבַקֵּשׁ בְּכָל פַּעַם עַל מִדָּה אַחֶרֶת עַד שֶׁיְּבַטֵּל מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַמִּדּוֹת וְהַתַּאֲווֹת רָעוֹת", א מענטש זאל קודם נעמען איין מדה און בעטן דעם אייבערשטן אויף דעם, און ווען ער האט שוין צעבראכן די שלעכטע מדה זאל ער נעמען נאך א מדה און בעטן דעם אייבערשטן אויף דעם, ביז ער וועט זוכה זיין צו צעברעכן אלע זיינע שלעכטע מידות.

שטעלט זיך די קשיא, וואסערע מדה זאל מען נעמען צום ערשט? מוהרא"ש פלעגט שטענדיג זאגן אז די ערשטע זאך דארף א מענטש בעטן אויף "שמחה", ווייל איינמאל מען איז פריילין פאלט שוין אוועק אלע מידות רעות און שלעכטע תאוות; דערפאר בעט דעם אייבערשטן אז דו זאלסט זיין פריילין, און אז דו זאלסט נישט האבן קיין קשיות אויף אים, און אזוי וועלן אלע פראבלעמען אוועק פאלן. בפרט יעצט ערב יום טוב דארף מען אסאך בעטן דעם אייבערשטן אז מען זאל זיך נישט אויפרעגן, נאר אריין גיין אינעם יום טוב בשמחה.

עס איז געווען א ברסלב'ער חסיד ר' אהרן קובליטשער זכרונו לברכה, ער איז געווען זייער א פריילינער איד'ל, און שטענדיג איז ער ארום געגאנגען מיט א שמייכל, ער איז

געווען א עני ואביון; ווען זיין ווייב פלעגט אים פרעגן: "אהרן, פארוואס ביסטו אזוי פריילין, האסט דאך גארנישט?!" האט ער געענטפערט: "דו גלייבסט דאך אז ס'וועט נאך זיין איין טאג גוט און דעמאלט וועלן מיר זיין זייער פריילין, איך בארג אויס שמחה פון דעמאלט אויף יעצט"; זעט מען פון דעם דאס גרויסקייט פון איינער וואס גייט שטענדיג ארום מיט א שמייכל און ער דערהאלט זיך.

מוהרא"ש זכרונו לברכה איז שטענדיג ארום געגאנגען מיט א שמייכל, עס האט זיך געקענט דאכטן אז ס'גייט אים גוט, און ער האט אלעס אויף דער וועלט וכו', וואס באמת האט מוהרא"ש נישט געהאט קיין איין גוטן טאג אין לעבן, ער האט געהאט אויסצושטיין צרות ויסורים מבית ומבחוץ, אזוי ווי מוהרא"ש שרייבט אין די צוואה: "לֹא הָיָה לִי יוֹם אֶחָד טוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם - בְּלִי שׁוּם גֻּזְמָא כְּלָל, וּמַמָּשׁ בָּכִיתִי בְּכָל יוֹם וָיוֹם מֵרוֹב צַעַר וְעָגְמַת נֶפֶשׁ שֶׁסְּבָבוּנִי מִבַּיִת וּמִחוּץ", איך האב נישט געהאט אין מיין גאנצן לעבן קיין איין גוטן טאג, איך האב יעדן טאג געוויינט צום אייבערשטן פון מיינע צרות און יסורים וואס איך האב געהאט פון מענטשן פון אינדרויסן, און פון מיין אייגענע שטוב וכו', מיט דעם אלעם האט מען דאס נישט געקענט אנזען אויף אים פון אינדרויסן, אדרבה, ווען מוהרא"ש האט געזען א אינגערמאן אדער א בחור וואס איז נישט פריילין, פלעגט ער אים פריילין מאכן.

עס ווערט געברענגט פון הייליגן אריז"ל אז ערב סוכות איז א זמן פון צדקה; ר' חיים ויטאל זכר צדיק לברכה האט דערציילט וואס ער האט געזען ביי זיין רבי דער הייליגער האריז"ל, אז ערב סוכות ווען ארימעלייט זענען געקומען נאך צדקה פלעגט ער עפענען זיין בערזל און זאגן פאר אלע ארימעלייט: "נעמט וויפיל איר ווילט".

דער הייליגער סאטמארער רבי זכותו יגן עלינו האט געטייטשט וואס מיר זאגן ביים דאווענען אין די הייליגע טעג: "וּתְשׁוּבָה וּתְפִלָּה וּצְדָקָה מַעֲבִירִין אֶת רֹעַ הַגְּזֵרָה", אז לכאורה דארף ווען שטיין קודם וצדקה פאר תפילה, ווייל קודם געבט מען צדקה און נאכדעם דאווענט מען, אזוי ווי עס שטייט (תהלים יז, טו): "אֲנִי בְּצֶדֶק אֶחֱזֶה פָנֶיךָ", האט ער געזאגט אזוי, אז מען קען נאר זוכה זיין צו אמת'ע צדקה אז מען איז אסאך מתפלל און מען טוט תשובה, נאכדעם איז מען זוכה צו טרעפן די אמת'ע צדקה, דערפאר זאגט מען קודם וּתְשׁוּבָה וּתְפִלָּה, און נאכדעם "וּצְדָקָה"; דערפאר איז א גרויסע זאך צו געבן צדקה היינט ערב יום טוב.

דער הייליגער צאנזער רב זכותו יגן עלינו פלעגט אויסטיילן זייער אסאך געלט ערב סוכות, ער פלעגט זאגן: "דאס איז מיין נוי סוכה"; ווייל איז פאר דעם וואס געבט צדקה

פאר ארימעלייט, בפרט אז מען מאכט דאס בדרך כבוד "מתן בסתר" אז דער חבר זאל זיך נישט שעמען. צום ביישפיל, אז מען ווייסט א חבר, אדער איינער פון די משפחה וואס קען נישט איינקויפן אויף יום טוב, ער האט א גרויסער חוב אין געשעפט וכו', און מען רופט אריין שטילערהייט אין געשעפט בדרך כבוד, מען לייגט אריין פארן חבר געלט ער זאל קענען איינקויפן אויף יום טוב, דאס איז די גרעסטע צדקה, ווייל יענער ווערט נישט פארשעמט.

דער אייבערשטער זאל העלפן מיר זאלן האבן א פרייליכע יום טוב, און מיר זאלן שוין זוכה זיין צו זיצן בסוכות עורו של לויתן מיט אלע צדיקים און מיט משיח צדקינו.

מוצאי שבת וועלן מיר זיך צוזאמקומען צום יארצייט סעודה פונעם הייליגן רבי'ן אין די סוכה פון די ישיבה, צו דאנקען און לויבן דעם אייבערשטן אויף דעם וואס מיר האבן זוכה געווען צו וויסן פון אזא גרויסע ליכטיקייט; אלע זענען געלײדענט - סיי די מענער סיי די פרויען און אויך די קינדער. איך ווארט דיר צו זען.

א פרייליכן יום טוב.

...

~~~~~~~~~~

בעזהשי"ת - יום ד' פרשת וזאת הברכה-ב, י"ד תשרי, ערב סוכות, תשע"ח

לכבוד מרת ... תחי'

ברוך השם מיר גייען יעצט אריין אין דעם הייליגן יום טוב סוכות; ווען מיר זיצן אין די סוכה זיצן מיר אונטער די שאטן פונעם אייבערשטן, און ווען מען זיצט אונטערן שאטן פונעם אייבערשטן איז זייער גוט. חכמינו זכרונם לברכה דערציילן (שמות רבה כז, ג): עס איז געווען א פייגל וואס מען האט איר געזוכט צו כאפן, האט די פייגל זיך באהאלטן אינעם פאלאץ פונעם קעניג, זי האט געטראכט אז דארט וועט קיינער נישט קומען שיסן אויף איר, די זעלבע איז ווען א מענטש האט צרות - לויפט ער זיך באהאלטןביים אייבערשטן, דעמאלט טשעפעט אים קיינער נישט.
~~~~~~~~~~

מיר מאכן א זכר אויף דעם וואס דער אייבערשטער האט אונז ארויסגענומען פון מצרים און מען איז געגאנגען אין מדבר אונטער די ברענעדיגע זון, און דער אייבערשטער האט אונז געמאכט סוכות אז מיר זאלן נישט פארברענט ווערן פון די זון.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ילקוט שמעוני תהלים, סימן תשצה): בזכות נשים צדקניות זענען די אידן ארויס פון מצרים; די מענער זענען געווען אזוי פארשקלאפט און פארפלאגט פאר די מצרים - אזוי ווי היינט, מען האט געארבעט ביטער שווער, זיי זענען געווען אזוי אריינגעטון אין מאכן געלט אז זיי זענען פשוט נישט אהיים געקומען צו זייערע ווייבער, וואס האבן די ערליכע פרויען געטון? זיי זענען געגאנגען צו זייערע מענער אויפן פעלד, דארט וואו זיי האבן געארבעט, זיי האבן געברענגט פאר זייערע מענער וואסער מיט קליינע פיש, און זיי האבן זיי אפגעוואשן וכו׳, און אזוי איז ארויס געקומען די גאנצע אידישע פאלק וואס איז ארויס פון מצרים און געגאנגען מקבל זיין די הייליגע תורה ביים בארג סיני.

זעט מען פון דעם דאס גרויסקייט פון א אידישע פרוי וואס זי גייט צו איר מאן און זי איז דער וואס רעדט שיינע ווערטער וכו׳, ביז דער מאן ווערט איבערגערעדט און מען לעבט מיט ליבשאפט, מען שטעלט אויף א שטוב צוזאמען.

דערפאר זאלסטו פון היינט און ווייטער זיין דער וואס הייבט אן איבער צו בעטן, און רעדט שיינע ווערטער וכו׳, וועסטו האבן א חלק אין די גאולה העתידה.

א פרייליכן יום טוב.

...

~~~~~~~~~~~

בעזהשי״ת - יום ד׳ פרשת וזאת הברכה-ב, י״ד תשרי, ערב סוכות, שנת תשע״ח לפ״ק

לכבוד מרת ... תחי׳

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

א גרויסן ישר כח פאר אלעס וואס איר טוט אין סקול מיט די מיידלעך, איך הער צוריק זייער גוטע גריסן פון די עלטערן, אלע זענען זייער צופרידן, אזוי אויך די מיידלעך און די מנהלת מרת לעזער תחי׳ - אלע זענען זייער צופרידן פון אייער ארבעט וואס איר לייגט
~~~~~~~~~~~

אריין אין די קינדער מיט אזא איבערגעגעבנקייט, דער אייבערשטער זאל אייך באצאלן איר זאלט האבן נחת פון אייערע קינדער.

עס איז זייער וויכטיג אז די מיידליך זאלן קענען גוט הלכות שבת, ווייל נאך אביסל וועלן זיי אלע חתונה האבן, און זיי וועלן קענען פירן א אידישע שטוב. הלכות איז דאס וויכטיגסטע לימוד אויף וואס מען דארף לייגן א דגוש, ווייל אן הלכות קען מען נישט פירן א אידישע שטוב; אנדערע לימודים וואס מען לערנט מיט מיידלעך ווי למשל חומש רש״י וכו׳ וכו׳ - דאס איז נישט וואס זיי דארפן וויסן און קענען, מה שאין כן הלכות, דאס איז זייער וויכטיג, ווייל אן הלכות - ווי אזוי וועט זי וויסן וואס מען מעג טון שבת, און וואס טאר מען נישט טון שבת וכו׳.

דאס וואס איר פרעגט אז איר לערנט יעצט הלכות בישול מיט די מיידלעך, איר ווילט וויסן צי מען מעג ארײנלייגן א געקאכטע זאך וואס עס איז שוין נישט דא ביי דעם קיין בישול, אין א כלי ראשון וואס איז שוין נישט אויפן פלאם; דער ענטפער איז יא, ווייל א זאך וואס איז שוין געקאכט איז נישט שייך עס זאל זיך נאכאמאל קאכן ״אֵין בִּשּׁוּל אַחַר בִּשּׁוּל״, פארשטייט זיך אז דאס דארף זיין אינגאנצן טריקן, ווייל אויב עס איז נאס איז שוין יא דא בישול, ווייל ביי א דָּבָר לַח - אויב עס איז אפגעקילט, איז שוין דא ביי דעם בישול.

די צווייטע שאלה וואס איר פרעגט: ״מעג איך עס נאכדעם צוריקלייגן אויפ׳ן פלאם?״ דער ענטפער איז ניין, אפילו אויב מען האט אינזין געהאט בשעת מען האט אראפגענומען דעם טאפ פון פלאם, אז מען גייט צוריק לייגן דעם טאפ, און מען האט עס נישט אראפ געלייגט אויפן קאנטער, טאר מען עס נישט צוריק לייגן אויפן פייער; מען מעג צוריק לייגן א טאפ אויפן פייער שבת נאר מיט פינף תנאים (שלחן ערוך הלכות שבת, סימן רנג, סעיף ג) די ערשטע תנאי: ״כָּל זְמַן שֶׁהִיא רוֹתַחַת״ - דער טאפ דארף זיין הייס. צווייטע תנאי: ״עוֹדָהּ בְּיָדוֹ״ - נאר אויב מען האלט עס אין דער האנט, אבער אויב האט מען אראפ געלייגט דעם טאפ, טאר מען דאס מער נישט צוריק לייגן אויפן פלאם, אפילו עס איז נישט דא קיין בישול, וועל עס איז ״מְחְזֵי כִּמְבַשֵּׁל״ עס זעט אויס ווי ער קאכט. די דריטע תנאי: ״דַּעְתּוֹ לְהַחֲזִירָהּ״ - בשעת ער נעמט אראפ דעם טאפ פון פלאם האט ער אינזין עס צוריק צו לייגן אויפן פלאם. פערטע תנאי: ״עַל גַּבָּהּ, אֲבָל לְתוֹכָהּ אָסוּר״ - נאר אויפן פלאם מעג מען צוריק לייגן, אבער נישט אין א תנור, און די פיפטע תנאי: ״מְבֻשָּׁל כָּל צָרְכּוֹ״ - עס דארף זיין אינגאנצן געקאכט, אויב איז עס נאך נישט אינגאנצן געקאכט טאר מען עס נישט צוריק לייגן, ווייל מען טאר נישט קאכן שבת.

דאס דארף מען גוט וויסן פאר א הקדמה צו וויסן ווען מען מעג צוריק לייגן שבת א זאך אויפן פייער, איינמאל מען האט ארויס גוט די תנאים קען מען שוין אליינס וויסן אלע פרטים.

דערפאר טאר מען נישט צוריק לייגן א טאפ אויפן פייער - אויב מען האט אריין געלייגט אינעם טאפ א נייע זאך וואס איז נאך נישט געווען אויפן פייער, ווייל עס איז "מֶחְזֵי כִּמְבַשֵּׁל", עס זעט אויס ווי מען קאכט.

היינט איז דא זייער גוטע ביכלעך פאר מיידלעך אויף הלכות שבת, אלעס איז קלאר און פארשטענדליך, אז מען לערנט עס מיט זיי אויף א קלארער אופן, ווערט עס איינגעבאקן אין זיי, און אזוי וועלן זיי קענען פירן א אידישע שטוב און היטן שבת.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

א גוט יום טוב.

...

~~~~~~~~~~

~~~ שאלות ותשובות ~~~

תוכן השאלה:

לכבוד דער חשובער ראש ישיבה שליט"א,

ערשטנס וויל איך אייך באדאנקען, איך בין געווען דאס יאר ביי אייער פלאץ אין אומאן, און ס'איז ב"ה געווען ממש מעין עולם הבא. סיי די תפילות און די סעודות און אויך די שיעורים. איך האב זיך פארגעגומען אסאך גוטע זאכן ביי די שיעורים. הלוואי ווען איך קען ווען קומען א גאנץ יאר צו די שיעורים.

מיין עלטסטע טאכטער ווערט יעצט זעבצן יאר, און איך וויל זייער שטארק שוין א שידוך טון מיט איר. סיי ווייל איך ווייס אז דער רבי האט נישט געוואלט מען זאל ווארטן לאנג מיט א שידוך, און אויך ווייל איך זע נישט קיין שום תועלת פאר איר צו זיצן נאך צוויי יאר אין סקול און זיך ארומרייסן מיט די טישטערס, און
~~~~~~~~~~

זי איז שוין געגוג ערוואקסן אויך. מיין ווייב וויל אבער בשום אופן נישט הערן דערפון. איך האב ממש שלאפלאזע נעכט פון דעם.

חיים

תשובה מאת הראש ישיבה שליט"א:

בעזהשי"ת - יום א' פרשת וזאת הברכה-ב, י"א תשרי, שנת תשע"ח לפ"ק

לכבוד חיים נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

וויסן זאלסטו אז אלעס קען מען פועל'ן מיט תפילה; אז דו וועסט יעדן טאג בעטן דעם אייבערשטן אז דו זאלסט זוכה זיין צו ערליכע קינדער, און אלע זאלן חתונה האבן יונג און גרינג אן קיין עגמת נפש, וועסטו זען א ישועה. מען קען זיך גארנישט פארשטעלן וואס תפילה איז, און וואס מען קען פועל'ן דורך תפילה. עס איז באוואוסט דעם סיפור (פעולת הצדיק, סימן ו): ווען דער הייליגער בעל שם טוב זכותו יגן עלינו האט משדך געווען זיין תלמיד ר' נחמן הורידענקער זכר צדיק לברכה מיט די שוועסטער פון ר' יצחק דרוביטשער זכר צדיק לברכה, תיכף נאך די חופה איז דער חתן - דער צדיק ר' נחמן הורידענקער נעלם געווארן, און זיין ווייב די כלה האט נישט געוואוסט וואו ער איז, זי האט געווארט אפאר טעג אז ער זאל אהיים קומען, און ווען זי האט געזען אז ער קומט נישט אהיים איז זי געגאנגען צום הייליגן בעל שם טוב און זי האט אויסגעבראכן אין א געוויין, זי האט אים פארציילט אז זי ווייסט נישט וואו איר מאן דער חתן איז, דער בעל שם טוב איז געווארן זייער דערשראקן, און ער האט איר געהייסן צוריק קומען נאך אפאר טעג. דער בעל שם טוב האט געזען מיט רוח הקודש וואו ר' נחמן איז באהאלטן, און ער האט געשיקט א שליח צו אים אז ער באפעלט אים ער זאל תיקף קומען צו אים. ווען ער איז אנגעקומען צום בעל שם הקדוש האט אים דער בעל שם טוב פארגעהאלטן: "היתכן צו טון אזא זאך, צו מעגן זיין א פרוי גלייך נאך די חופה?!" האט ער געענפערט אז ער זעט ברוח הקודש אז ער וועט האבן מיט איר א קינד, אבער תיכף ווען דער קינד וועט געבוירן ווערן וועט זי שטארבן, איך האב רחמנות אויף אירע יונגע יארן, דערפאר האב איך מיך באהאלטן אז זי זאל נאך קענען אביסל לעבן. ווען דער בעל שם הקדוש האט דאס געהערט האט ער איר געלאזט רופן און ער האט איר פארציילט די גאנצע מעשה, אז דער חתן האט זיך באהאלטן ווייל ער וויל נישט זי זאל אזוי יונג נפטר ווערן. האט זי געזאגט: "אויב מיין מאן איז אזוי גרויס, אז ער קען זען וואס

גייט זיין וכו', בין איך מסכים טראגעדיג צו ווערן און האבן א קינד פון אים", און אזוי איז געווען, ר' נחמן איז אהיים געגאנגען מיט איר, און זי האט אנגעפאנגען צו ווארטן א קינד, בשעת זי האט געבוירן דאס קינד האט זי זייער געוויינט און געזאגט: "רבונו של עולם, נעם מיר נישט אוועק פון דער וועלט פאר א חודש, ווייל איך וויל זען מיין קינד, און זיך מיט אים משעשע זיין אביסל", און אזוי איז טאקע געווען, זי האט געלעבט א חודש, און נאכדעם איז זי נפטר געווארן.

האט ר' נחמן הורידענקער געזאגט: "א שאד זי האט נאר געבעטן צו בלייבן לעבן א חודש, ווען זי וואלט ווען געבעטן אז די גזירה זאל אינגאנצן בטל ווערן, וואלט עס אינגאנצן בטל געווארן - ווייל זי האט אזוי שטארק געבעטן, מיט אזא צעבראכענע הארץ, אז זי וואלט ווען געקענט מבטל זיין די גזירה". זעט מען ווי שטארק תפילה איז, אז מען קען אלעס פועל'ן מיט תפילה.

דערפאר, אז דו ווילסט חתונה מאכן דיינע קינדער יונג, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (יבמות סב:): "הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגוּפוֹ, וְהַמְכַבְּדָהּ יוֹתֵר מִגּוּפוֹ, וְהַמַּדְרִיךְ בָּנָיו וּבְנוֹתָיו בְּדֶרֶךְ יְשָׁרָה, "וְהַמַּשִּׂיאָן סָמוּךְ לְפִרְקָן", עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר (איוב ה, כד): "וְיָדַעְתָּ כִּי שָׁלוֹם אָהֳלֶךָ", ווער עס האט ליב זיין ווייב אזוי ווי זיך אליין, און ער איז מכבד זיין ווייב מער ווי ער איז זיך אליין מכבד, און ער איז מחנך זיינע קינדער זיי זאלן זיך אויפפירן אזוי ווי מען דארף, און ער מאכט זיי חתונה אינגערהייט, אויף אים איז געזאגט געווארן דעם פסוק (איוב ה, כד): "וְיָדַעְתָּ כִּי שָׁלוֹם אָהֳלֶךָ, וּפָקַדְתָּ נָוְךָ, וְלֹא תֶחֱטָא"; קריג דיך נישט מיט דיין ווייב, דו בעט דעם אייבערשטן ער זאל דיר העלפן אז דיינע קינדער זאלן חתונה האבן יונג און גרינג, וועסטו זען וואונדערליכע ניסים.

בכלל דארפסטו וויסן אז שידוכים האט נאר מיטן אייבערשטן; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בראשית רבה סח, ג): "מָצִינוּ בַּתּוֹרָה בַּנְּבִיאִים וּבַכְּתוּבִים שֶׁאֵין זִוּוּגוֹ שֶׁל אִישׁ אֶלָּא מִן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא", מיר געפונען אין די תורה און נביאים און אין כתובים אז א שידוך האט נאר מיטן אייבערשטן, אין די תורה שטייט (בראשית כד, נ): "וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל, וַיֹּאמְרוּ, מֵה' יָצָא הַדָּבָר", אין נביאים שטייט (שופטים יד, ד): "וְאָבִיו וְאִמּוֹ לֹא יָדְעוּ כִּי מֵה' הִיא", און אין כתובים שטייט (משלי יט, יד): "בַּיִת וָהוֹן נַחֲלַת אָבוֹת, וּמֵה' אִשָּׁה מַשְׂכָּלֶת", זעען מיר איבעראל אז נאר דער אייבערשטער געבט שידוכים.

נאר דורך תפילה וועסטו זוכה זיין צו חתונה מאכן דיינע קינדער, אזוי ווי דער רבי זאגט (ספר המידות, אות רחמנות, סימן יא): "עַל יְדֵי בַּקָּשַׁת רַחֲמִים, זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת שִׁדּוּכִים טוֹבִים

וְהַגּוּנִים״, דורך תפילה איז מען זוכה צו טון גוטע שידוכים; זעט מען אז נאר תפילה איז די עצה צו טרעפן א גוטע שידוך - סיי פאר זיך און סיי פאר די קינדער.

דער אייבערשטער זאל דיר העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם כל האב איך געוואלט זאגן א גרויסן יישר כח פאר'ן ראש ישיבה פאר די געוואלדיגע טעגליכע חיזוק און די ניגונים וואס ברענגען א בענקשאפט צו השי"ת, עס איז באמת א חסד השם אז מיר האבן דעם ראש ישיבה.

איך האב געוואלט וויסן וואס איך קען טון אז יעדע יאר פאר די ימים נוראים באקום איך א נערוועזקייט און א דערשראקנקייט וואס ליגט נאך איינגעבאקן אין מיר פון אלס קינד ווען מיינע רבי'ס פלעגן זאגן ווי שרעקעדיג די טעג זענען. איך גלייב אז נישט דאס איז די רצון השם, אבער מיט דעם אלעם בין איך געבליבן מיט די אנגעצויגנקייט און עס שטערט מיר זייער שטארק.

משה

תשובה מאת הראש ישיבה שליט''א:

בעזהשי״ת - יום א׳ פרשת וזאת הברכה-ב, י״א תשרי, שנת תשע״ח לפ״ק

לכבוד משה נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן קלה): ״כִּי עִקַּר קְדֻשַּׁת הַיּוֹם טוֹב תָּלוּי בַּצַּדִּיקִים״, און ר׳ נתן שרייבט דארט: ״עוֹד שָׁמַעְנוּ בְּעִנְיָן זֶה, אִם הוּא מְקֻשָּׁר לְהַצַּדִּיק יוּכַל לְהַרְגִּישׁ קְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב״, אז מען שפירט א הייליגקייט אין יום טוב איז א סימן אז מען איז מקורב צום אמת׳ן צדיק. און דאס זעט מען ממש ווען מען ווערט מקורב צום הייליגן רבי׳ן, אז מען הייבט אן ליב צו האבן יום טוב, וואס בעפאר דעם איז עס געווען אן אפקומעניש און מען פלעגט ווערן מרה שחורה וכו׳ אזוי ווי דו שרייבסט.
~~~~~~~~~~

מענטשן האבן א טעות, מען מיינט אז יום כיפור איז א שרעקעדיגע טאג, א טאג וואס מען דארף זיין צעבראכן, א טאג וואס מען איז נערוועז. אבער באמת איז יום כיפור די פרייליכסטער טאג פונעם יאר, אין דעם טאג איז דער אייבערשטער מוחל אלע עבירות און מיר ווערן אינגאנצן אויסגערייניגט, די זעלבע זיך איז געזאגט געווארן אויף אלע טעג פון ראש השנה ביז יום הקדוש, דאס זענען נישט שרעקעדיגע טעג, דאס זענען טעג פון רחמנות וואס דער אייבערשטער האט רחמנות אויף אונז, און ער איז אונז מוחל אלע אונזערע עבירות. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (יבמות מט:) אויפן פסוק (ישעיה נה, ו): ״דִּרְשׁוּ ה׳ בְּהִמָּצְאוֹ, קְרָאֻהוּ בִּהְיוֹתוֹ קָרוֹב״, אָמַר רַב נַחְמָן אָמַר רַבָּה בַּר אֲבוּהָ אֵלּוּ עֲשָׂרָה יָמִים שֶׁבֵּין רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְיוֹם הַכִּפּוּרִים; ראש השנה דעמאלט שרייבט מען אפ אלעס וואס וועט פאסירן מיטן מענטש, און יום כיפורים פארזיגלט מען דעם פסק. דער אייבערשטער האט אונז געגעבן די עשרת ימי תשובה מיר זאלן קענען תשובה טון און אויסבעטן א גוט געבענטש יאר; מען דארף אבער געדענקען אז אויף אלעס העלפט תשובה, חוץ אז מען טשעפעט א צווייטן, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (יומא פה:): ״עֲבֵירוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לְמָקוֹם יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר, עֲבֵירוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵירוֹ אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר עַד שֶׁיְּרַצֶּה אֶת חֲבֵירוֹ״; אויב א מענטש טוט וויי א צווייטן דארף ער יענעם איבער בעטן, וועד רעדט נאך אז מען איז שולדיג געלט פאר א צווייטן, דארף מען יענעם באצאלן, אדער זיך דורך קומען מיט יענעם, אים בעטן ער זאל ווארטן נאך אביסל ביז ער וועט אים קענען באצאלן.

בכלל איז א טעות וואס מענטשן מיינען אז ווי מער צעבראכן און אנגעזעצט מען איז, איז מען א גרעסערער צדיק; ר׳ נחמן טולטשינער פלעגט זאגן: ״מענטשן מיינען אז צו זיין א צדיק מוז מען האבן ׳עשרה קבין מרה שחורה׳ און צו זיין פון די ל״ו צדיקים מוז מען זיין א וואסער שעפער וכו׳, אבער עס איז נישט אזוי - האט ער אויסגעפירט - נאר מען קען זיין א פרייליכער איד און א לוסטיגער איד, און נאכאלץ זיין א גרויסער צדיק און דבוק אינעם אייבערשטן, מען קען זיין א גרויסער עשיר און א בעל הבית אזוי ווי ר׳ אברהם בערניו (אן אייניקל פון רבי׳ן) און זיין איינער פון די ל״ו צדיקים״.

איך געדענק ווען איך בין געקומען דאס ערשטע מאל אין ׳היכל הקודש׳ יום כיפור, האב איך געזען נאך שחרית ווי אלע בחורים זעצן זיך אראפ, און זייער מגיד שיעור ר׳ אליעזר איידלשטיין נרו יאיר לערנט זיי פאר א ׳דף גמרא׳, אזוי ווי א געהעריגע טאג, און אלע אינגעלייט לערנען זייערע שיעורים כסדרן; איך בין געבליבן ערשטוינט און פארגאפט פון וואס איך האב געזען. הכלל, וואס איז דער סימן אז מען ווערט מקורב צום אמת׳ן צדיק?

אז מען הייבט אן ליב צו האבן יום טוב, וואס באמת אלע ימים טובים פרייליכע טעג, און נישט קיין אנגעצויגענע טעג.

דער אייבערשטער זאל דיר העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

אזוי ווי ב"ה איך האב געהאט די זכיה צו עפענען א בית המדרש היכל הקודש, וויל איך פרעגן אזוי ווי ס'איז נישט דא א קביעות'דיגער הצלה מאן אין אונזער שול, אויב ס'איז כדאי אז איך זאל גיין זיך לערנען "אי. עם. טי" [EMT]? און צי ס'פעלט אויס אריינצוגיין און די "חברה הצלה", אדער ס'איז גענוג זיך צו לערנען?

א גרויסן יישר כח פאר'ן מחזק זיין שטענדיג.

בערל

תשובה מאת הראש ישיבה שליט''א:

בעזהשי״ת - יום א׳ פרשת וזאת הברכה-ב, י״א תשרי, שנת תשע״ח לפ״ק

לכבוד בערל נרו יאיר, גבאי בית המדרש היכל הקודש ברסלב, בלאמינגראוו ניו יארק

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

וואויל איז דיר און וואויל איז דיין חלק אז דו האסט זוכה געווען צו עפענען א בית המדרש ״היכל הקודש״, מחזק צו זיין אידישע קינדער מיט די עצות וואס דער הייליגער רבי לערנט מיט אונז.

בנוגע וואס דו פרעגסט אז עס איז נישט דא אין דיין בית המדרש א ״הצלה מאן״ צי דו זאלסט זיך גיין לערנען צו קענען ראטעווען מענטשן; דו קענסט זיך נישט פארשטעלן דאס גרויסקייט פון זיין אן ״הצלה מאן״, חכמינו זכרונם לברכה זאגן (סנהדרין לז.): ״כָּל הַמְקַיֵּם נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל, מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב, כְּאִילוּ קִיֵּם עוֹלָם מָלֵא״, אז א מענטש ראטעוועט אפילו נאר איין מענטש, רעכענט מען אים אזוי ווי ער האט אויפגעשטעלט א גאנצע וועלט;
~~~~~~~~~~

מען קען זיך גארנישט פארשטעלן וואסערע מסירות נפש די אינגעלייט פון חברה הצלה האבן. אינמיטן זייער ארבעט לויפן זיי ראטעווען א צווייטן, אינמיטן פארברענגען מיט זייער משפחה לאזן זיי אלעס איבער און לויפן העלפן א צווייטן, אינמיטן דער נאכט לויפן זיי ארויס פון בעט צו ראטעווען א צווייטן איד - א איד וועם זיי קענען נישט, און וועלן קיינמאל נישט קענען, זיי טוען דאס נאר פארן אייבערשטנס וועגן. ווען איך טרעף אן "הצלה מאן" טראכט איך: 'יהי חלקי עמו', איך וויל האבן א חלק אין די מצוה וואס ער טוט.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ביצה לב:): "כָּל הַמְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא מִזַּרְעוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, וְכָל מִי שֶׁאֵינוֹ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, בְּיָדוּעַ שֶׁאֵינוֹ מִזַּרְעוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ", ווער עס האט רחמנות אויף א צווייטן, איז א סימן אז ער איז א אידיש קינד - ער שטאמט פון אידן, און ווער עס האט נישט רחמנות אויף א צווייטן, איז א סימן אז ער שטאמט נישט פון אידן.

דערפאר איז זייער א גרויסע זאך ווער עס קען זיך לערנען צו ראטעווען א צווייטן, בפרט אז דו זאגסט אז ביי דיר אין בית המדרש איז נישט דא קיין "הצלה מאן", איז זיכער כדאי זיך צו לערנען [אי עם טי] כדי צו קענען ראטעווען א צווייטן איד. (פארשטייט זיך אז נישט יעדער איז געאייגענט פאר דעם; עס איז דא וואס קענען נישט צוזען קיין טראגעדיע ה' ירחם, און ווען זיי זעען נאר אביסל בלוט, חלש'ט ער, און ווען ער קומט אן צו העלפן יענעם ווערט א בחינה פון הבא ללמד ונמצא למד, ער חלש'ט אוועק און מען דארף יעצט דערמונטערן צוויי מענטשן; עס האט שוין פאסירט אסאך אזעלעכע מעשיות, נאר מען דארף זיין א שטארקער מענטש און זיין געמאכט דאס צו קענען באהאנדלען).

אז מען רעדט שוין פון הצלה, דארף מען וויסן אז זיי ווייסן פונקטליך וואס זיי האבן צו טון עס זאל זיין הלכה'דיג אויסגעהאלטן, און מען טאר נישט אריין רעדן אין דעם; נעכטן יום הקדוש פארציילט מיר א הצלה מאן, אז ער איז געלאפן אינמיטן דאווענען ראטעווען א פרוי וואס האט אוועק גע'חלש'ט, ער האט איר דערמינטערט און געגעבן צו טרינקן אזוי ווי די הלכה איז, זאגט ער מיר אז דער מאן איז געשטאנען דארט און געשריגן אויף אים: 'היתכן ער געבט איר אויסצופאסטן מער ווי דער שיעור, מען מעג געבן נאר פחות מכשיעור'. ער האט נישט געוואוסט די הלכה אז איינמאל א מענטש האט גע'חלש'ט איז מַאֲכִילִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיָּאִירוּ עֵינָיו (שלחן ערוך אורח חיים, סימן תרי"ח, סעיף ט), דעמאלט דארף מען נישט מצמם זיין און געבן פחות מכשיעור, דערפאר דארף מען וויסן נישט אריין צו רעדן וכו'.

דער עיקר זאלסטו זען אז ביי דיר אין שול זאל מען זיך מחזק זיין איינער דעם צווייטן; פאר דער הייליגער רבי איז אוועקגעפארן פון ברסלב צו פארן קיין אומאן, און דער בעל עגלה איז שוין געשטאנען אינדרויסן מיט די פערד און וואגן, אויפן וועג ארויס האט דער רבי זיך אפגעשטעלט ביים טיר און געהאלטן די האנט אויפן מזוזה און געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן קפז): "תִּרְאוּ לְהִתְקַבֵּץ יַחַד וּלְהִתְפַּלֵּל יַחַד", איר זאלט זיך צוזאמנעמען און דאווענען צוזאמען, "כִּי אִם תִּתְפַּלְלוּ בְּכַוָּנָה, אוּלַי תּוּכְלוּ לְהַמְשִׁיךְ אוֹתִי לְכָאן עוֹד הַפַּעַם", ווייל אויב איר וועט זיך האלטן צוזאמען און דאווענען מיט כוונה, אפשר וועט איר מיר קענען צוריק ממשיך זיין; זעט מען פון דעם אז דער רבי האט זייער שטארק געוואלט אז מען זאל זיך האלטן צוזאמען.

דער אייבערשטער זאל דיר העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

יישר כח פאר די גוטע עצות און הדרכות און חיזוק, וואס איך הער כסדר פונעם ראש ישיבה שליט"א.

איך האב געוואלט פרעגן א שאלה וואס באדערט מיר שוין א לענגערע צייט, און איך בין זיכער אז ס'איז דא נאך אסאך וואס ווילן הערן א עצה אויף דעם. ווי אזוי קען איך אויפשטיין צייטליך? איך מוטשע זיך שוין א לענגערע צייט, און איך קען נישט אויפשטיין אין צייט.

ווי ס'קוקט מיר אויס, בשעת ווען א מענטש שלאפט, פארלירט ער די בחירה (אדער שלאפט די בחירה אויך...), און ווען מען שטייט אויף שפעט, פארשלאפט מען נאכדעם דעם גאנצן טאג, דעם דאווענען וכו'.

וואס איז די עצה זיך נישט צו טרעפן נאכאמאל ליגן א שעה צייט אין בעט ביז'ן אויפשטיין און אראפ גיין פון בעט?

א גרויסן ישר כח.

אהרן

תשובה מאת הראש ישיבה שליט"א:
~~~~~~~~~~~

בעזהשי"ת - יום א' פרשת וזאת הברכה-ב, י"א תשרי, שנת תשע"ח לפ"ק

לכבוד אהרן נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

עס איז דא זייער א גוטע סגולה פאר אלע וואס קענען נישט אויפשטיין צייטליך, מוהרא"ש זכרונו לברכה שרייבט דאס כסדר אין 'אשר בנחל' פאר בחורים און אינגעלייט וואס קענען נישט אויפשטיין צייטליך, און זיי שלאפן אריין ביז טיף אינמיטן טאג אריין; די סגולה איז "גיין שלאפן צייטליך". די סגולה קאסט נישט גיין געלט, די סגולה איז נישט עפעס וואס איך פארנאר דיר, און דער סגולה איז בדוק ומנוסה - אז מען לייגט זיך שלאפן צייטליך שטייט מען אויף צייטליך, אבער אז מען איז אויף ביז שפעט אויף דער נאכט שטייט מען אויף שפעט, דאס איז זייער פשוט צו פארשטיין.

געווענליך האבן בחורים זייער ליב אויף צו זיין שפעט אויף דער נאכט, מען פארברענגט די צייט, מען זיצט און מען פלוישט שעות אויף שעות מיט דברים של מה בכך, נאכדעם גייט מען שלאפן מידערהייט אן קיין קריאת שמע און אן קיין נעגל וואסער, מען פאלט אריין אין בעט אן יראת שמים. דער יצר הרע ארבעט זייער שטארק אז מען זאל האבן אזא פארדרייטע סדר היום ווייל אזוי האט ער שוין נאכדעם צוגרינד געלייגט דעם גאנצן טאג. א וואוילער בחור מאכט זיך א סדר, ער גייט שלאפן פרי, און ער לייגט קריאת שמע פאר ער לייגט זיך שלאפן.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות ה.): "כָּל הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ - מַזִּיקִין בְּדֵילִין הֵימֶנּוּ", ווער עס לייגט קריאת שמע פאר ער לייגט זיך שלאפן, גייען אלע מזיקים אוועק פון אים. נאך זאגן חז"ל (ברכות ח:) אז רבא האט געזאגט פאר זיינע קינדער: "אַל תֵּשְׁבוּ עַל מִטַּת אֲרַמִּית", איר זאלט נישט שלאפן אין א גוי'שע בעט, עס איז דא אפאר פשטים וואס דאס מיינט, דער ערשטער פשט איז "לֹא תִּגְנוּ בְּלֹא קְרִיאַת שְׁמַע", ער האט זיי געזאגט זיי זאלן נישט גיין שלאפן אן קריאת שמע; זעט מען פון דעם ווי חשוב עס איז ווען מען לייגט קריאת שמע פאר מען לייגט זיך שלאפן.

א ערליכער בחור גרייט ער זיך אן נעגל וואסער, וואס דאס איז אן עיקר אין קדושה, און ווער עס וויל זיין הייליג און ריין דארף זייער מקפיד זיין אויף נעגל וואסער, נישט אראפ צו גיין פון בעט אן דעם וואס מען גיסט זיך אפ נעגל וואסער. און אז מען לייגט זיך שלאפן

ווי אן ערליכער איד שטייט מען אויף ווי אן ערליכער איד. דאס איז די בעסטע סגלה וואס איך קען דיר געבן אויפצושטיין צייטליך.

וועסטו מיר אודאי צוריק שרייבן א בריוו אז דו דארפסט אן עצה צו גיין שלאפן פרי, א עצה נישט צו בטל'נען קיין צייט, א עצה נישט צו פארברענען די נעכט; די עצה אויף דעם איז, צו בעטן אסאך דעם אייבערשטן אויף דעם. מיין נישט אז אויף אזעלכע קלייניקייטן דארף מען נישט דאווענען און בעטן, דער רבי זאגט (ספר המידות, אות תפילה, סימן לז): "עַל כָּל הַדְּבָרִים, הֵן עַל דָּבָר גָּדוֹל הֵן עַל דָּבָר קָטָן, תִּתְפַּלֵּל", אויף יעדע זאך, סיי אויף א גרויסע זאך סיי אויף א קליינע זאך, זאלסטו מתפלל זיין צום אייבערשטן; דו קענסט זיך נישט פארשטעלן וואס תפילה איז, און ווי שטארק תפילה איז, בעט דעם אייבערשטן יעדן טאג: "הייליגער באשעפער, העלף מיר איך זאל מיר לייגן צייטליך יעדע נאכט, איך זאל ליינען קריאת שמע פאר איך גיי שלאפן, העלף מיר איך זאל מיך אנגרייטן נעגל וואסער, אזוי וועל איך זיין אן ערליכער איד, און איך וועל קענען אויפשטיין צייטליך, און גיין דאווענען אין שול מיט מנין. הייליגער באשעפער, יעדע נאכט ווער איך אזוי פויל, איך דריי מיר אהער און אהין, איך פארברען די נאכט מיט נארישקייטן, נאכדעם פאל איך אריין אין בעט אן קריאת שמע און אן נעגל וואסער, העלף מיר אייבערשטער איך זאל מיך קענען צאמנעמען צו גיין שלאפן צייטליך, מיט יראת שמים", אויב דו וועסט בעטן יעדן טאג דעם אייבערשטן, וועסטו זען אז דו וועסט אנהייבן צו לעבן מיט ישוב הדעת, דו וועסט אויסנוצן די צייט, און גיין שלאפן פרי און אויפשטיין פרי.

ועל כולם זע צו זאגן יעדן טאג אפאר פרקים משניות, ווייל משניות רייניגט דעם מענטש, "מִשְׁנָה" איז די אותיות "נְשָׁמָה"; ווי מער א מענטש זאגט משניות איז ער זיך מְשַׁנֶּה אינגאנצן. משניות שלעפט ארויס דעם מענטש פון די טיפסטע בלאטע, מִשְׁנָה איז די ראשי תיבות פון (תהלים ל, ד): "הֶ'עֱלִיתָ מִ'ן שְׁ'אוֹל נַ'פְשִׁי", אז מען זאגט משניות נעמט עס ארויס דעם מענטש פון אלע פראבלעמען וואו דער מענטש איז נעבעך אריין געפאלן.

דער אייבערשטער זאל דיר העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:
~~~~~~~~~~~

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין א אינגערמאן, 24 יאר אלט, מיט צוויי קינדערלעך ב"ה. איך האב יעצט פארלוירן מיין פרנסה, די ביזנעס וואו איך האב געארבעט האט זיך פארמאכט, און יעצט בין איך שוין אן פרנסה פאר א חודש. קענט איר מיר אפשר געבן אן עצה וואס צו טון?

ארי

תשובה מאת הראש ישיבה שליט"א:

בעזהשי"ת - יום ב׳ פרשת וזאת הברכה-ב, י"ב תשרי, שנת תשע"ח לפ"ק

לכבוד ארי נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך בעט דיר זייער זאלסט זיך שטארקן מיט אלע דיינע כוחות; עס ווערט געברענגט (מדרש תלפיות) אז שלמה המלך האט געהאט א רינגל אויף זיין פינגער, וואס עס איז געווען אויסגעקריצט אויף דעם די דריי אותיות ג׳ ז׳ י׳, און יעדעס מאל ווען ער איז אריבער א צרה, האט ער געהאלטן אין איין קוקן אויף דעם רינגל און געשמייכלט. די משרתים האבן נישט פארשטאנען וואס איז דא צו קוקן אויף דעם רינגל, און פארוואס שמייכלט ער, האבן זיי געפרעגט שלמה המלך וואס איז פשט פון דעם רינגל און וואס מיינען די אותיות ג׳ ז׳ י׳? האט זיי שלמה המלך מסביר געווען אז דאס איז די ראשי תיבות פון די ווערטער: "גַּ'ם זֶ'ה יַ'עֲבוֹר" - דאס וועט אויך אריבער גיין. אז יעדעס מאל ווען ער האט א צרה איז ער זיך מחזק אז: "גַּם זֶה יַעֲבוֹר", דאס וועט אויך אריבער גיין.

דערפאר בעט איך דיר זייער אז דו זאלסט אויך קוקן אויף דעם רינגל און געדענקען אז "גַּם זֶה יַעֲבוֹר", און דער אייבערשטער וועט דיר געבן פרנסה בריווח; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות דף סג.): "כָּל הַמְשַׁתֵּף שֵׁם שָׁמַיִם בְּצַעֲרוֹ, כּוֹפְלִין לוֹ פַּרְנָסָתוֹ", ווער עס נעמט אריין דעם אייבערשטן אין זיין צרה, טאפלט אים דער אייבערשטער זיין פרנסה; ווען א מענטש ווייסט אז אלעס וואס פאסירט מיט אים קומט פונעם אייבערשטן - זיין ווייב, זיין פרנסה, זיינע קינדער, אלעס אלעס איז פונעם אייבערשטן, קיינער קען אים נישט געבן קיין פרנסה און קיינער קען נישט צו נעמען קיין פרנסה יעדע זאך איז אנגעשריבן פון אויבן, דעמאלט וועט אים דער אייבערשטער געבן פרנסה בריווח.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (יומא עו.): ״שָׁאֲלוּ תַּלְמִידָיו אֶת רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי, מִפְּנֵי מַה לֹא יָרַד לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל מָן פַּעַם אַחַת בַּשָּׁנָה?״ די תלמידים פון רבי שמעון בן יוחאי האבן אים געפרעגט, פארוואס האט דער אייבערשטער געדארפט מאכן עס זאל יעדן טאג פאלן מן פון הימל, עס וואלט געקענט קומען מן פון הימל נאר איינמאל א יאר? ״אָמַר לָהֶם, אֶמְשֹׁל לָכֶם מָשָׁל, לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה? לְמֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ בֵּן אֶחָד, פָּסַק לוֹ מְזוֹנוֹתָיו פַּעַם אַחַת בַּשָּׁנָה, וְלֹא הָיָה מַקְבִּיל פְּנֵי אָבִיו אֶלָּא פַּעַם אַחַת בַּשָּׁנָה, עָמַד וּפָסַק מְזוֹנוֹתָיו בְּכָל יוֹם, וְהָיָה מַקְבִּיל פְּנֵי אָבִיו כָּל יוֹם״, האט ער זיי געענטפערט מיט א משל צו א קעניג וואס האט געהאט א בן יחיד, ער האט אים געגעבן גענוג געלט ער זאל קענען לעבן א גאנצע יאר, און דער קינד איז נישט געקומען צום קעניג א גאנצע יאר, ביז די געלט האט זיך אים אויסגעניצט; דער קעניג האט זיך זייער געבענקט נאך זיין קינד, האט ער דעם קומענדיגע יאר אים געגעבן געלט וואס זאל נאר זיין גענוג פאר איין טאג צו לעבן, אז דער זון זאל קומען צו אים יעדן טאג. האט רבי שמעון בן יוחאי אויסגעפירט: ״אַף יִשְׂרָאֵל, מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה בָּנִים, הָיָה דּוֹאֵג וְאוֹמֵר, שֶׁמָּא לֹא יֵרֵד מָן לְמָחָר, וְנִמְצְאוּ כֻּלָּן מֵתִים בָּרָעָב, נִמְצְאוּ כֻּלָּן מְכַוְּנִים אֶת לִבָּם לַאֲבִיהֶן שֶׁבַּשָּׁמַיִם״, אזוי איז געווען אין מדבר, א איד איז אויפגעשטאנען צופרי, ער האט נישט געהאט קיין עסן פאר זיך און פאר זיינע קינדער, איז ער גלייך געגאנגען שרייען צום אייבערשטן אז ער דארף פרנסה, און דער אייבערשטער האט אים געגעבן מן; אזוי איז געווען מיט אלע אידן, יעדן טאג האבן די אידן געבעטן דעם אייבערשטן אז זיי זאלן האבן פרנסה.

ווען א מענטש האט נישט קיין פרנסה, דארף ער געדענקען אז דער אייבערשטער מאכט דאס נאר ווייל ער וויל הערן זיין קול, ווי ער בעט זיך: ״טאטע איך דארף פרנסה״, ״טאטע איך דארף ברענגען ברויט פאר מיינע קינדער״, ״רבונו של עולם האב אויף מיר רחמנות, העלף מיר איך זאל טרעפן א פרנסה, איך זאל קענען מפרנס זיין מיין משפחה״; אז דו וועסט בעטן דעם אייבערשטן וועסטו זיכער טרעפן א גוטע פרנסה.

וויסן זאלסטו עס איז דא גענוג און נאך ארבעט וואו צו פארדינען וכו׳, נאר די סיבה פארוואס מען זעט מענטשן דרייען זיך ארום אן קיין פרנסה, כמה בטלני איכא בשוקא, דאס איז ווייל זיי האבן אין זיך גאוה, זיי ווארטן צו טרעפן א פרנסה וואס מען פארדינט גלייך גאר אסאך געלט, און ביז זיי טרעפן נישט די בעסטע דזשאב בארגן זיי געלט וכו׳. אבער באמת, ווען עס קומט אהיים צו ברענגען געלט פאר די ווייב און קינדער, טאר מען נישט קוקן אויף כבוד, מען דארף געדענקען אז מען האט אונטער געשריבן ביי די חופה אין די כתובה: ״אֲנָא אֵיזַן, וְאוֹקִיר, וְאֶפְלַח לֵכִי״, איך וועל דיר שפייזן וכו׳, עס איז נישט קיין שום

בושה צו ארבעטן א פשוט'ע ארבעט וכו', א בושה איז צו זען ווי עס דרייען זיך ארום אינגעלייט כלומר'ישע שיינע אידן (זיי האלטן זיך אזוי), זיי בארגן פון מענטשן געלט און זיי באצאלן קיינמאל נישט צוריק, דאס איז א בושה; איך בין שטענדיג מעורר מיינע תלמידים זיי זאלן גלייך גיין ארבעטן נאך די חתונה, נישט קיין חילוק וואסערע ארבעט - אבי אהיים צו ברענגען פרנסה, ענדערש ווי זיך צו דרייען פוסט און ליידיג און זוכן א גאנץ לעבן א מכובד'יגער פרנסה וכו'.

דערפאר, אז דו שרייבסט מיר וואס דו זאלסט טון אז דו האסט שוין א חודש צייט נישט קיין פרנסה וכו'; זאג איך דיר: וועל דיר נישט קיין סאך, נאר גלייך אז דו הערסט אז איינער זוכט א ארבעטער, זאלסטו גיין ארבעטן, און אז דו טרעפסט עפעס בעסער קענסטו נאכדעם נעמען די בעסערע וכו', אבער סתם זיצן ליידיג איז נישט גוט.

דער אייבערשטער זאל דיר העלפן זאלסט האבן א פרייליכן יום טוב.

...

~~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד הראש ישיבה שליט"א,

אני אברך מא"י, המתחזק רבות מהחיזוק היומי.

ראיתי שבשיעורים שלכם אתם מזכירים הרבה את מוהרא"ש. ורציתי לשאול כמה שנים הייתם מקורבים אליו? ומה מוהרא"ש חידש בדרך של ברסלב?

יישר כח

נחמן

תשובה מאת הראש ישיבה שליט''א:

בעזהשי"ת - יום ב' פרשת וזאת הברכה-ב, י"ב תשרי, שנת תשע"ח לפ"ק

לכבוד נחמן נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.
~~~~~~~~~~~

איך פריי מיך זייער צו הערן אז דו ביסט זיך מחי' מיט די עצות פון הייליגן רבי'ן, דער רבי איז מחי' ומחזק יעדן מענטש אין וואסערע מצב דער מענטש געפינט זיך נאר.

דער אייבערשטער האט מיר געהאלפן אז איך האב זוכה געווען מקורב צו ווערן צום הייליגן רבי'ן; אנגעהויבן האט זיך דאס ווען איך בין געווען א בחור פון פופצן יאר אלט, אין יענע צייט האט מיר מיין זיידע מוה"ר ר' יחזקאל ראטה שליט"א אב"ד קארלסבורג גענומען מיט זיך קיין אומאן צום הייליגן רבינ'ס ציון, איך בין געווען זייער מקושר צו אים, און איך האב זוכה געווען אים משמש צו זיין אלע מיינע יארן ביז איך האב חתונה געהאט, וואס דעמאלט האב איך זיך אוועק געצויגן פון זיין דירה (מיינע עלטערן וואוינען אינעם זעלבן בנין ווי ער וואוינט).

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות ז:): "גְּדוֹלָה שִׁמּוּשָׁהּ יוֹתֵר מִלִּימוּדָהּ", איך האב זייער אסאך קונה געווען פון אים - סיי יראת שמים און סיי מסירות נפש אין עבודת השם, אויך האב איך געהאט די זכיה צו לערנען מיט אים בחברותא. מיין זיידע שליט"א פלעגט מיך מיט נעמען מיט זיך יעדעס מאל ווען ער איז געפארן קיין מירון, דארט האבן מיר געלערנט אין די מערה פון רבי שמעון נגלה און נסתר; אמאל איז נישט געווען אזא עולם אין מירון, נאר אויף ל"ג בעומר איז מען געקומען צו פארן קיין מירון, אבער א גאנץ יאר איז געווען ליידיג, קיינער איז נישט געווען, נאר די פאר מענטשן וואס וואוינען דארט אינעם מושב מירון, און ברסלב'ער חסידים (איך האב נאך געהאט די זכיה צו זען ברסלב'ער חסידים פון פריערדיגן דור).

די בארג ארויף צו גיין צום מערת הרשב"י איז זייער א שווערע בארג, און ווען איך פלעג ארויף באגלייטן מיין זיידע פלעגט ער זיך כסדר אפשטעלן זיך אפצורוען, און אזוי - אויפן וועג ארויף - פלעגט ער מיר פארציילן שיינע זאכן פון יארן צוריק אין מירון, ווען ער פלעגט קומען אין יענע יארן, ווי אזוי עס איז דעמאלט געווען. ער פלעגט מיר דערציילן אז ער געדענקט די ברסלב'ער אידן ווי זיי פלעגן זיצן דא אין די מערה א גאנצע נאכט - פון חצות, ווי זיי פלעגן זאגן תיקון חצות, און נאכדעם זיך מתבודד זיין א גאנצע נאכט וכו' וכו'.

די אלע מעשיות פלעגן אריין גיין אין מיין הארץ, און איך האב אנגעהויבן נאכזוכן וואס איז דאס 'ברסלב'; איך האב געטראכט צו מיר: 'איך וויל אויך זיין אן ערליכער איד, איך וויל אויך דינען דעם אייבערשטן', ביז דער אייבערשטער האט מיר געהאלפן אז איך

האב געטראפן מורי ורבי מוהרא״ש זכרונו לברכה, וואס ער האט אלעס אוועק געגעבן פון זיך, אבי איך זאל אויך וויסן פון הייליגן רבי׳ן.

מוהרא״ש האט געליטן זיין גאנצע לעבן ביזי בזיונות פאר מיר, און פאר נאך אידישע קינדער; ער האט געשריבן ספרים און עס פארשפרייט אויף די גאנצע וועלט, נאר צוליב דעם אז נאך אידן זאלן וויסן פון הייליגן רבי׳ן.

דו פרעגסט מיר וואס מוהרא״ש האט מחדש געווען; מוהרא״ש זכרונו לברכה האט גארנישט מחדש געווען, ער האט נאר מחדש געווען דעם רבי׳ן. ער האט גענומען דעם רבי׳ן וואס קיינער האט נישט געוואוסט פון אזא ליכטיקייט, און אים פארשפרייט אויף די גאנצע וועלט.

מוהרא״ש האט פארציילט, ווען ער איז געווען א יונגע בחור און ער האט געטראפן דעם הייליגן רבינ׳ס ספרים, האט ער ביי זיך אפגעמאכט: ״לא אנוח ולא אשקוט ביז איך וועל מפרסם זיין דעם רבי׳ן פאר די גאנצע וועלט!״ ער האט געזען וואס דער רבי האט געטון מיט אים, האט ער געוואלט אז יעדער איינציגער איד זאל אויך וויסן פון די ליכטיגע עצות.

ויבוא השטן... ער האט נישט געקענט צולאזן אז די גאנצע וועלט וועט וויסן פון רבי׳ן, ווייל אזוי וועט דאך יעדער תשובה טון און משיח וועט קומען, האט ער געמאכט א מחלוקת אין ברסלב אליין. אפאר בעלי קנאה און בעלי מחלוקת האבן אנגעפאנגען רודפ׳ן דעם איד, והוה מה דהוה, מען האט געמאכט א שלעכטע נאמען אויף די ספרים וכו׳. איך האב אפגעמאכט און צוגעזאגט וכו׳ אז איך וועל נישט רוען ביז איך וועל מפרסם זיין מוהרא״ש פאר די גאנצע וועלט, און ברוך השם צוביסלעך נעמט מען אראפ דעם שלעכטן נאמען וואס די מחרחי ריב האבן אלע יארן ארויף געלייגט אויף דעם צדיק און אויף זיינע ספרים.

שווערע טויזנטער אידן קומען קיין אומאן אויף ראש השנה, ווער האט געברענגט די אלע אידן? ווער איז געשטאנען און שטייט אונטער דעם? די מיליאנען ספרים וואס מוהרא״ש האט אלע יארן געדרוקט, און אויפגעשטעלט מדפיסים ומפיצים וואס טוען דאס ווייטער, דאס האט געברענגט די אלע אידן אויף אומאן, און דאס וועט נאך ברענגען גאנץ כלל ישראל קיין אומאן צום הייליגן רבינ׳ס ציון.

דאס איז איינע פון די זאכן וואס מוהרא״ש האט מחדש געווען; ער האט גענומען דעם ׳אור הגנוז׳ דעם באהאלטענע ליכט, און געמאכט אויס ׳אור הגנוז׳, עס איז שוין נישט

באהאלטן, עס איז שוין אור הנגלה, אור המאיר, נישט ׳אור הגנוז׳; עס איז מער נישט ׳קרן אור׳ - אן אור אין א ווינקעלע. מען האט געמיינט אמאל אז דעם רבינ׳ס זאך איז מצומצם אין א ׳קרן אור׳, אין עפעס א ווינקעלע, אבער היינט זעט מען ברוך השם אז דער רבי איז דער רבי פון כלל ישראל.

דו ביסט דאך אודאי געווען אין אומאן די יאר, האסטו דאך זיכער מיטגעהאלטן די סוף פון די וואס האבן אלע יארן געשריגן אויף מוהרא״ש, און אויף אלע תלמידי היכל הקודש, אז מיר אלע האבן נישט יוצא געווען ״דעם רבינ׳ס קיבוץ״, ווייל מיר האבן נישט געדאווענט אין קלויז, און דער רבי איז דאך נאר אין קלויז; האסט זיכער געזען דעם סוף פונעם קלויז. די אלע וואס האבן געמיינט אז דער רבי איז ביי זיי אין טאש, און נאר זיי ווייסן ווער עס איז א ברסלב׳ער און ווער נישט, זיי ווייסן וועם דער רבי קען יא ליידן און וועם נישט, (איך ווייס נישט וויפיל יאר דו קומסט שוין קיין אומאן, צי דו געדענקסט נאך די אלע וואס האבן געשריגן ״ספרדים לא שייכים אל רבינו״, אדער די אנדערע מנוולים וואס האבן געמאכט א פלאץ צו עסן, און זיי האבן דאס געטון מיט די גרעסטע ראסיזם, א ספרדי׳שער איד האט נישט געקענט אריין גיין דארט, הי׳ לא תהי׳) די אלע האבן זיך אויפגעהויבן פון קלויז מיט חרפות ובושות, און איבערגעלאזט דעם קלויז, און געמאכט אן אייגענעם מנין וכו׳; זיי האבן זיכער געמיינט אז דער קלויז וועט איינפאלן, עס וועט בלייבן ליידיג, למעשה - ולא נודע כי הלכו וכו׳ וכו׳... יארן לאנג האבן זיי מבזה געווען מוהרא״ש, כאילו היכל הקודש איז נישט ברסלב, זיי האבן געשריגן און געליאמערט ״דער קִיבּוּץ״, ״דעם רבינ׳ס קיבוץ איז נאר דא״; יעצט זעט מען זייער סוף.

מוהרא״ש האט שוין פאראויס געזאגט מיט יארן צוריק אז דער רבי געפינט זיך איבעראל חוץ אין שׁוּל (מאה שערים), ווייל אין א פלאץ וואו מען קריגט זיך און מען שלאגט זיך וכו׳, דארט איז זיכער נישט דער רבי. און אז דער רבי איז נישט דארט איז עס צעפאלן.

נאך א זאך האט מוהרא״ש מחדש געווען, אז צו זיין א ברסלב׳ער חסיד דארף מען לערנען דעם רבינ׳ס ספרים, און מען קען זיך נישט פאררופן א ברסלב׳ער חסיד ווען מען קען נישט נאך זאגן איין גאנצע שיחה. דאס קען זיך יעדער איינער איבערצייגן ווען מען כאפט א שמועס מיט א תלמיד היכל הקודש, זאל דאס זיין פון די קלענסטע תלמיד ביזן גרעסטן, ער איז בקי און רבינ׳ס ספרים, און האט דיבורים מחזק צו זיין יעדן איד. עס איז נישט געווען א שיעור וואס מוהרא״ש זאל נישט רעדן פון דעם נאכאמאל און נאכאמאל.

ווייסט וואס נאך מוהרא"ש האט מחדש געווען? אז א ברסלב'ער חסיד דארף גיין הפצה, אזוי ווי דער רבי האט געהייסן; ר' נתן שרייבט (חיי מוהר"ן, סימן תקמג): "כַּמָּה פְּעָמִים הָיָה מְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמָּנוּ, וְהִזְהִיר אוֹתָנוּ מְאֹד לְקָרֵב נְפָשׁוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לְהִשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִם בְּנֵי אָדָם, כְּדֵי לְעוֹרְרָם וְלַהֲשִׁיבָם לְקָרְבָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ", דער רבי האט זייער אסאך מאל גערעדט מיט אונז און אונז געהייסן מיר זאלן עוסק זיין אין מקרב זיין אידישע קינדער צום אייבערשטן, "וְכַמָּה פְּעָמִים הָיָה מְבַזֶּה אוֹתָנוּ בְּבִזְיוֹנוֹת עַל שֶׁאָנוּ מִתְעַצְּלִים בָּזֶה, וּפַעַם אַחַת קָרָא אוֹתָנוּ 'עֵצִים יְבֵשִׁים' עַל שֶׁאֵין אָנוּ מוֹלִידִים נְפָשׁוֹת שֶׁיִּתְקָרְבוּ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל יָדֵינוּ", און זייער אסאך מאל האט דער רבי אונז פארשעמט און אונז אנגערופן "עצים יבשים" טרוקענע ביימער, ווייל מיר געבוירן נישט קיין פרישע נפשות צום אייבערשטן. ר' נתן שרייבט ווייטער: "וּפַעַם אַחַת בְּלֵיל מוֹצָאֵי שַׁבָּת עָמַדְנוּ לְפָנָיו עִם כַּמָּה אֲנָשִׁים מֵהַחֲשׁוּבִים שֶׁלּוֹ, וְהוֹכִיחַ אוֹתָנוּ מְאֹד כַּמָּה שָׁעוֹת עַל עִנְיָן זֶה", איינמאל מוצאי שבת האט דער רבי אונז געגעבן מוסר אפאר שעה, היתכן מיר זענען נישט גענוג עוסק אין הפצה; דאס האט מוהרא"ש צוריק מחדש געווען, אז א ברסלב'ער חסיד דארף עוסק זיין אין הפצה.

דו קענסט זיך נישט פארשטעלן וויפיל ספרים מוהרא"ש האט אלץ געדרוקט - הונדערטער מיליאנען ספרים, און געלויבט דעם אייבערשטן אז איך האב אויך זוכה געווען צו דרוקן און פארשפרייטן די ספרים; איך האב געעפענט א בית הדפוס אין ישיבה, וואו די בחורים דרוקן די ספרים פון הייליגן רבי'ן, מיר האבן שוין געדרוקט אין די פאר יאר וואס די דרוק שטייט איבער א מיליאן ספרים, און דאס איז נאך גארנישט וואס מיר גייען מיטן אייבערשטנס הילף דרוקן.

וואס זאל איך דיר זאגן, איך קום מיין גאנצע לעבן פאר מוהרא"ש און פארן רבי'ן; אלעס וואס איך ווייס, אלעס וואס איך האב, און אלעס וואס איך טו - אלעס איז נאר בזכות וואס איך האב זוכה געווען צו הערן און לערנען פון מוהרא"ש, וואס ער געבט איבער וואס דער רבי האט אונז געלערנט.

גלייב מיר, איך האב נאך גארנישט אנגעהויבן צו שרייבן, איך האב נאך אסאך צו שרייבן, אבער יעצט ערב יום טוב דארף איך גיין בויען די סוכה און קויפן ד' מינים, און אלע איבעריגע הכנות פאר אזא הייליגע יום טוב.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז מיר זאלן זיך נישט נארן בזה העולם; דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן נא): "אֶת זֶה תְּקַבְּלוּ מִמֶּנּוּ, שֶׁלֹּא יַטְעֶה אֶתְכֶם הָעוֹלָם", די וועלט נארט, איך בעט אייך לאזט אייך נישט נארן; אבער וואס זאל מען טון אז דער נאר זאגט אויך איבער

די שיחה... ווייסן מיר נישט ווער איז דער נאר, אויב אזוי ווי אזוי קען א מענטש וויסן צי ער נארט זיך צי נישט? אפשר בין איך אין א טעות, און איך שריי: "רבותי, נארט אייך נישט!" נאר אויב מען איז זיך מתבודד יעדן טאג צום אייבערשטן, מען בעט דעם אייבערשטן: "רבונו של עולם, העלף מיר איך זאל מיר נישט נארן, רבונו של עולם, אפשר נאר איך זיך? אפשר לעב איך אין א טעות? רבונו של עולם איך וויל גארנישט, איך וויל נאר דיר, איך וויל זיין אן ערליכער איד, העלף מיר איך זאל לערנען און דאווענען און קיינמאל נישט ווי טון א צווייטן איד", דעמאלט נארט מען זיך נישט.

יעדער שרייט אז ער איז ביים אמת, נו, ווי אזוי קען א מענטש וויסן צי ער איז ביים אמת צי נישט? נאר אמת - זאגט דער רבי - איז נאר איינס, עס איז נישט דא צוויי אמת, און אמת איז דער אייבערשטער, אזוי ווי עס שטייט (ירמיהו י, י): "וַה' אֱלֹקִים אֱמֶת"; א מענטש דארף שטענדיג קוקן 'אויב רעד איך צום אייבערשטן יעדן טאג, איך שמועס מיט אים, איך דערצייל אים אויס מיין הארץ, אלעס וואס גייט אריבער אויף מיר, דעמאלט בין איך ביים אמת, און אז נישט איז עס נישט אמת'. נאך א וועג קען א מענטש זען צי ער איז ביים אמת, אז אמת מיינט אֱ-מֶת, אֶהְיֶ' מֵת, איך גיי איין טאג זיין א מֵת, א גוסס, און עס וועט פון מיר גארנישט איבערבלייבן, נאר דאס ביסל תורה ותפילה וואס איך כאפ אריין יעדן טאג, נאר דאס ביסל חסד וואס איך טו יעדן טאג; א מענטש וואס טראכט פון יום המיתה און ער לעבט מיט דעם, דער מענטש איז ביים אֱ'מֶת.

דער אייבערשטער זאל דיר העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד הרב יואל ראטה שליט"א,

אני שומע את השיעורים שלך ומתחזק מזה מאד, תודה רבה.

אני בחור מעל גיל 20, אני משתדל ללמוד כל יום ח"י פרקים משניות כדי להיות שמור מעבירות, אבל זה לא עוזר, אני נופל פעם אחרי פעם, אני לא יודע אם זה נקרא במזיד כי אני כן רוצה להיות קדוש, אבל היצר הרע מתגבר עלי כל פעם להסתכל בדברים לא טובים.
~~~~~~~~~~

הייתי השנה בראש השנה באומאן בציון של רבינו, ובכיתי שאני רוצה להיות חתן ולא ליפול לשטויות, והרגשתי שכבר פעלתי, אבל כבר מאז נפלתי פעמיים. מה יהיה איתי? אני יודע שהחטא הזה מרחיק את הזיווג, אבל מה אני יעשה? הרי זה שאני בחור בלי זיווג זה מה שמפיל אותי שוב, מה יהיה הסוף, האם הפסדתי את מה שפעלתי בציון?

אליעזר

תשובה מאת הראש ישיבה שליט''א:

בעזהשי״ת - יום ד׳ פרשת וזאת הברכה-ב, י״ד תשרי, ערב סוכות, שנת תשע״ח לפ״ק

לכבוד הבחור אליעזר נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

מיר זענען יעצט געווען ביים הייליגן רבי׳ן אין אומאן ראש השנה דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר״ן, סימן תג): ״גאר מיין זאך איז ראש השנה, נישט נאר מיינע מענטשן זענען אנגעהאנגען אין מיין ראש השנה נאר די גאנצע וועלט איז תלוי אין מיין ראש השנה״. ר׳ נתן זכרונו לברכה האט געזאגט: ״מיין זאך איז יום כיפור״, ווייל אין יום כיפור איז דער אייבערשטער מוחל יעדן איינעם אלע עבירות, אזוי ווי עס שטייט אין פסוק (ויקרא טז, ל): ״כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם, לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם, לִפְנֵי ה׳ תִּטְהָרוּ״. מוהרא״ש זכרונו לברכה האט געזאגט: ״מיין זאך איז בחורים; איך בין אראפ געקומען אויף דער וועלט פאר בחורים און מיידלעך״; און מען זעט אז די ראשי תיבות פון ר׳אש השנה, ב׳חורים, און י׳ום כיפורים, איז ר׳ב״י׳.

טויזענטער בריוו האט מוהרא״ש געשריבן פאר בחורים - זיי מחזק זיין זיי זאלן נישט אויפגעבן; מוהרא״ש שרייבט אז עס איז דא הונדערטער טויזענטער שאלות ותשובות ספרים פון גדולי ישראל צדיקים וקדושים וואס האבן געשריבן תשובות פאר אלע סארט שאלות פאר כלל ישראל, אבער קיינער שרייבט נישט קיין תשובות פאר בחורים וואס האבן שאלות צי זיי קענען נאך תשובה טון; זיי פרעגן: ״וואס זאלן מיר טון אז מיר האלטן אין איין פאלן פון קדושה?״ דערפאר האט מוהרא״ש זכרונו לברכה אפגעשריבן זיבעציג טויזענט בריוו, וואס א גרויסע פראצענט דערפון איז פאר בחורים, זיי מחזק זיין זיי זאלן נישט אויפגעבן.

מוהרא"ש שרייבט פאר אלע בחורים וואס פרעגן און בעטן אן עצה ווי אזוי זיי קענען ארויס גיין פון זייער פלאנטער, אז זיי זאלן זאגן יעדן טאג ח"י פרקים משניות, ווייל דאס ראטעוועט פון אלעם שלעכטס; דאס וואס דו שרייבסט מיר אז דו זאגסט ח"י פרקים משניות און דו זעסט נישט עס זאל העלפן, דאס טאר מען נישט זאגן, ווייל מי יודע ווען דו זאגסט ווען נישט די ח"י פרקים משניות צי דו וואלסט נאך אפילו געשריבן אזא בריוו - ווי דו שרייסט אז דו ווילסט זיין ערליך... וויפיל בחורים זענען שוין נעבעך אזוי אראפגעפאלן אז זיי שרייען שוין נישט "ראטעווע מיך!" דאס אליינס אז דו שרייסט נאך: "ראטעווע מיר, איך וויל זיין א ערליכע איד" - דאס אליינס דארף זיין דיין גרעסטע התחזקות, אז דו ווילסט נאך זיין גוט.

חכמינו זכרונם לברכה פארציילן (חולין קמב.) אסאך מעשיות ווי אזוי גרויסע מענטשן זענען אוועק געפאלן פון אידישקייט ווייל זיי האבן געהאט קשיות אויף די תורה, "הֲרֵי שֶׁאָמַר לוֹ אָבִיו, עֲלֵה לַבִּירָה וְהָבֵא לִי גוֹזָלוֹת, וְעָלָה, וְשִׁלַּח אֶת הָאֵם, וְלָקַח אֶת הַבָּנִים, וּבַחֲזָרָתוֹ נָפַל וָמֵת - הֵיכָן אֲרִיכוּת יָמָיו שֶׁל זֶה? וְהֵיכָן טוֹבָתוֹ שֶׁל זֶה?" א טאטע האט געהייסן זיין זון 'גיי ברענג מיר אפאר פייגליך פונעם נעסט', איז דער קינד געגאנגען און געמאכט די מצוה פון שלוח הקן, און אויפן וועג אראפ איז ער אראפגעפאלן פונעם לייטער און געשטארבן - וואו איז דער אריכות ימים פון דעם מענטש? ווי איז די גוטס וואס דער מענטש דארף באקומען פאר דעם מצוה? זאגן דארט חכמינו זכרונם לברכה אז אחר האט דאס געזען, און ער האט געהאט די קשיא וכו'.

אזוי איז דא זייער אסאך מצוות וואס עס שטייט ארויס געשריבן די שכר פאר דעם וואס טוט די מצוה, אזוי ווי עס שטייט (במדבר טו, מ): "לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתָי"; ביי תפילין שטייט (שמות יג, ט): "וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדְךָ, וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ, לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת ה' בְּפִיךָ", פרעג איך דיר - אויב איינער טוט אן ציצית און דאך פאלט ער אראפ אין עבירות, אדער איינער וואס טוט אן תפילין יעדן טאג און דאך איז זיך דער יצר הרע מתגבר אויף אים, זאל ער אפלאזן זיין תפילין? זאל ער זיך חס ושלום גיין שמד'ן? וואס ליידער - זייער אסאך וואס זענען אוועק געפאלן פון אידישקייט, זענען נאר צוליב די אלע קשיות וואס איז אריין אין זיי, וואס געוועונדליך אז דער מענטש האט נישט קיין סבלנות, הייבט ער אן צו האבן קשיות, און נאכדעם פאלט ער נעבעך אינגאנצן אוועק.

דערפאר דארף א מענטש האבן אסאך סבלנות, און וויסן אז אלעס וואס די הייליגע תורה און וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן - איז אמת, און עס איז דא אסאך זאכן וואס מיר קענען נישט פארשטיין.

דו זאג ווייטער משניות, און גלייב אז די תורה וועט דיך ראטעווען פון עבירות, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט (שיחות הר"ן, סימן יט): "אֲפִלּוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הָרְחוֹקִים מִן הַקְּדֻשָּׁה מְאֹד, שֶׁנִּלְכְּדוּ בִּמְצוּדָה רָעָה, עַד שֶׁרְגִילִין בַּעֲבֵרוֹת חַס וְשָׁלוֹם, רַחֲמָנָא לִצְלָן רַחֲמָנָא לִשֵּׁזְבָן", אפילו א מענטש וואס איז נעבעך אריין געפאלן אין די הענט פונעם יצר הרע, ער איז שוין אראפגעפאלן אין שאול תחתיות, "אַף־עַל־פִּי־כֵן, הַכֹּחַ שֶׁל הַתּוֹרָה גָּדוֹל כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁיְּכוֹלָה לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הָעֲבֵרוֹת שֶׁרְגִילִין בָּהֶם חַס וְשָׁלוֹם. וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֹק קָבוּעַ וְחִיּוּב חָזָק, לִלְמֹד בְּכָל יוֹם וָיוֹם כָּךְ וְכָךְ, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, בְּוַדַּאי יִזְכּוּ לָצֵאת מִמְּצוּדָתָם הָרָעָה, עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי כֹּחַ הַתּוֹרָה גָּדוֹל מְאֹד", אויב וועט ער זיך מאכן א קביעות צו לערנען יעדן טאג "כך וכך", וועט ער סוף כל סוף ארויסגיין פון זיין בלאטע, ווייל די כח פון תורה איז אזוי גרויס אז עס נעמט ארויס דעם מענטש פון זיין שלעכטס.

כאפ זיך אריבער קיין יבניאל צו מוהרא"ש'ס ציון; מוהרא"ש זכרונו לברכה האט מבטיח געווען בזה הלשון: "אִיךְ זָאג צוּ, אַז יֶעדֶער בָּחוּר אָדֶער מֵיידְל וָואס דַארְף אַ שִׁידוּךְ, אוּן זֵיי וֶועלְן קוּמֶען דָא אוֹיף מַיין קֶבֶר, אוּן דוּרְכְזָאגְן גַאנְץ סֵפֶר תְּהִלִּים פוּן אָנְפַאנְג בִּיזְן סוֹף פַאר מַיין זְכוּת, וֶועל אִיךְ טוּן אַלֶעס וָואס אִיךְ קֶען, אַז זֵיי זָאלְן טְרֶעפְן זֵייעֶר שִׁידוּךְ, אוּן דָאס זָאג אִיךְ צוּ מִיט אַ שְׁטַארְקֶע צוּזָאג".

איך שרייב דיר דא א תפילה וואס מוהרא"ש האט געשריבן פאר בחורים צו זאגן יעדן טאג, עס איז געדרוקט אין 'קונטרס מציאות הזיווג', דאס איז איבערגעשריבן אין אידיש, זאג עס יעדן טאג וועסטו זוכה זיין צו טרעפן דיין זיווג בקרוב:

אַ תְּפִלָּה צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן יֶעדְן טָאג אוֹיף אַ שִׁידוּךְ

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער, הֶעלְף מִיר אַז אִיךְ זָאל שׁוֹין זוֹכֶה זַיין צוּ טְרֶעפְן אַ גוּטֶע שִׁידוּךְ, אִיךְ זָאל זוֹכֶה זַיין חֲתוּנָה צוּ הָאבְּן שְׁנֶעל אוּן גְרִינְג אוּן נִישְׁט דַארְפְן וַוארְטְן מֶער אַזוֹי לַאנְג.

הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיךְ וֵוייס אַז אִיךְ הָאבּ זִיךְ נִישְׁט אוֹיפְגֶעפִירְט וִוי עֶס דַארְף צוּ זַיין, אוּן אַז אִיךְ בִּין נִישְׁט אֵייבִּיג גֶעוֶוען אַזוֹי ווּאוֹיל אוּן עֶרְלִיךְ. אִיךְ בֶּעט דִיר אָבֶער, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַז דוּ זָאלְסְט נִישְׁט קוּקְן אוֹיף דֶעם אוּן צוּלִיבּ דֶעם צוּרִיק הַאלְטְן מַיין שִׁידוּךְ. זֵיי מִיר מוֹחֵל אוֹיף אַלֶעס וָואס אִיךְ הָאבּ נִישְׁט גוּט גֶעטוּן, אוּן הֶעלְף מִיר אַז אִיךְ זָאל שׁוֹין שְׁנֶעל חֲתוּנָה הָאבְּן, אוּן דָאס וֶועט מִיר הֶעלְפְן אוּן רַאטֶעוֶוען אַז אִיךְ זָאל מֶער נִישְׁט טוּן קַיין עֲבֵירוֹת אוּן אִיךְ זָאל שׁוֹין זַיין ווּאוֹיל אוּן עֶרְלִיךְ.

וָואס זָאל אִיךְ טוּן, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם? פוּן מַיין זַייט בִּין אִיךְ גְרֵייט חֲתוּנָה צוּ הָאבְּן הַיינְט נַאכְט! וָואס קֶען אִיךְ טוּן אַז אִיךְ הָאבּ נָאכְנִישְׁט גֶעטְרָאפְן מַיין שִׁידוּךְ? אִיךְ וַוארְט אוּן אִיךְ וַוארְט אוּן אִיךְ בֶּעט דִיר שׁוֹין אַזוֹי לַאנְג אַז אִיךְ וִויל שׁוֹין חֲתוּנָה הָאבְּן, אוּן דֶערְוַוייל אִיז עֶס נָאכְנִישְׁט אָנְגֶעקוּמֶען.

דִי חֲזַ"ל זָאגְן אוּנְז אַז וֶוען אֵיינֶער הָאט חֲתוּנָה נָאךְ דִי צְוָואנְצִיג יָאר, וֶועט עֶר שׁוֹין זַיין גַאנְץ לֶעבְּן טְרַאכְטְן פוּן עֲבֵירוֹת, אוּן דוּ זָאגְסְט אוֹיף אַזַא מֶענְטְשׁ אַז זַיינֶע בֵּיינֶער זָאלְן צוּגֵיין. פַארְוָואס זָאל מִיר קוּמֶען אַזַא הַארְבֶּער עוֹנֶשׁ אַז אִיךְ זָאל מַיין גַאנְץ לֶעבְּן טְרַאכְטְן פוּן עֲבֵירוֹת, אוּן אַז מַיינֶע בֵּיינֶער זָאלְן צוּגֵיין? וָואס בִּין אִיךְ דֶען שׁוּלְדִיג? פַארְוָואס קוּמְט עֶס מִיר? אִיז מִיר נִישְׁט גֶענוּג דִי שְׁרֶעקְלִיכֶע פַּיין אוּן וֵוייטָאג וָואס אִיךְ הָאבּ פוּן דֶעם אַלֵיין אַז אִיךְ הָאבּ נָאכְנִישְׁט חֲתוּנָה גֶעהַאט?

הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער הֶעלְף מִיר אַז אִיךְ זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ הָאבְּן סַבְלָנוּת אוּן גֶעדוּלְד, אוּן אוֹיסְוַוארְטְן מִיט רוּאִיגְקֵייט בִּיז אִיךְ וֶועל שׁוֹין זוֹכֶה זַיין חֲתוּנָה צוּ הָאבְּן. הֶעלְף מִיר אַז אִיךְ זָאל נִישְׁט הָאבְּן קַיין קֻשְׁיוֹת אוֹיף דִיר. הֶעלְף מִיר אַז אִיךְ זָאל גְלֵייבְּן מִיט אַ שְׁטַארְקֶע אֱמוּנָה אַז דוּ טוּסְט אַלֶעס נָאר צוּם גוּטְן, אוּן יֶעדֶע זַאךְ הָאט אַ פּוּנְקְטְלִיכֶער חֶשְׁבּוֹן, אוּן מִיט דֶעם זָאל אִיךְ זִיךְ שְׁטַארְקְן אוּן נִישְׁט זַיין אַזוֹי צוּבְּרָאכְן פוּן מַיינֶע שְׁוֶועריקַייטְן.

הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער, נָאר דוּ קֶענְסְט מִיר פַארְשְׁטֵיין! נָאר דוּ וֵוייסְט מַיינֶע גֶעפִילְן! וִוי אַזוֹי אִיךְ שְׁפִּיר זִיךְ אַזוֹי פַארְשֶׁעמְט אוּן דֶערְנִידֶערְט פוּן מִיר אַלֵיין! אַז אַלֶע מַיינֶע חֲבֵרִים הָאבְּן שׁוֹין חֲתוּנָה גֶעהַאט אוּן נָאר אִיךְ בִּין גֶעבְּלִיבְּן אַלֵיין! הֶעלְף מִיר אַז דִי בִּזְיוֹנוֹת זָאלְן זַיין פַאר כַּפָּרַת עֲווֹנוֹת אַז מִיט דֶעם זָאל אִיךְ אָפְּקוּמֶען אַלֶע מַיינֶע עֲבֵירוֹת, אִיךְ זָאל מֶער נִישְׁט דַארְפְן לַיידְן אַזוֹיפִיל אוּן אִיךְ זָאל שׁוֹין זוֹכֶה זַיין חֲתוּנָה צוּ הָאבְּן בְּקָרוֹב.

אִיךְ וֵוייס אוּן אִיךְ גְלֵייבּ, הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער, אַז דוּ וֶועסְט מִיר זִיכֶער נִישְׁט פַארְלָאזְן. סוֹף כָּל סוֹף וֶועל אִיךְ זוֹכֶה זַיין חֲתוּנָה צוּ הָאבְּן. אוּן דֶערְפַאר בֶּעט אִיךְ דִיר, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַז וֶוען אִיךְ וֶועל שׁוֹין חֲתוּנָה הָאבְּן זָאל אִיךְ זוֹכֶה זַיין צוּ הָאבְּן אַ גוּטֶע שָׁלוֹם בַּיִת, אִיךְ זָאל זִיךְ קֵיינְמָאל נִישְׁט קְרִיגְן אִינְדֶערְהֵיים, עֶס זָאל שְׁטֶענְדִיג הֶערְשְׁן בַּיי אוּנְז אַהֲבָה וְאַחְוָה וְשָׁלוֹם וְרֵעוּת, מִיר זָאלְן זִיךְ לִיבּ הָאבְּן אוּן הָאבְּן אַ גְלִיקְלִיךְ לֶעבְּן אִינְאֵיינֶעם, אוּן אִיךְ זָאל זִיךְ קֵיינְמָאל נִישְׁט דַארְפְן גֶט'ן חַס וְשָׁלוֹם.

הֶעלְף מִיר אַז אִיךְ זָאל שְׁטֶענְדִיג זַיין אַ וַתְּרָן, אִיךְ זָאל אֵייבִּיג מְוַותֵּר זַיין אוּן נִישְׁט זִיךְ קְרִיגְן נָאר שְׁטֶענְדִיג אַרוֹיסְהֶעלְפְן. מִיר זָאלְן הָאבְּן אַ פְרֵיילִיכֶע הוֹיז, עֶס זָאל זִיךְ שְׁפִּירְן דִי שִׂמְחָה אִין דִי לוּפְט בַּיי אוּנְז אִינְדֶערְהֵיים. אִיךְ זָאל זוֹכֶה זַיין צוּ הָאבְּן גֶעזוּנְטֶע אוּן עֶרְלִיכֶע

קִינְדֶער, אִיךְ זָאל זֵיי אוֹיפְצִיעֶן אוֹיפְ'ן עֶרְלִיכְן אִידִישְׁן וֶועג און זֶען אַסַאךְ אִידִישׁ נַחַת פוּן זֵיי. מַיין שְׁטוּב זָאל זַיין אָפְן פַאר אַנְדֶערֶע אִידִישֶׁע קִינְדֶער אַרַיינְצוּנֶעמֶען אוֹרְחִים און צוּ טוּן אַסַאךְ צְדָקָה און חֶסֶד.

הֵיילִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער, נֶעם אָן מַיין תְּפִלָּה, און הֶעלְף מִיר שׁוֹין, אִין זְכוּת פוּן אַלֶע צַדִּיקִים וּבִפְרַט אִין דִי זְכוּת פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן רַבֵּינוּ נַחְמָן בֶּן פֵיגָא זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, און אִין זְכוּת פוּן רַבֵּינוּ אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה בֶּן מְנַחֶם זְאֵב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, וָואס הָאט גֶעמַאכְט דִי תְּפִלָּה, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

דו קענסט זיך נישט פארשטעלן וואספארא רעש עס ווערט אויבן אין הימל ווען א בחור אדער א מיידל קומען צום אייבערשטן, און זאגן: ״באשעפער, איך וויל זיין ערליך, איך וויל נישט זינדיגן, אבער וואס זאל איך טון אז דער יצר הרע ווארפט מיר אראפ נאכאמאל און נאכאמאל אין עבירות וכו׳; איך וויל חתונה האבן, אז איך וועל חתונה האבן וועל איך מער נישט טון די עקעלדיגע עבירה״, ווען א בחור אדער מיידל זאגן דאס פארן אייבערשטן ווערט אויבן אזא רעש, אלע מקטריגים אנטלויפן, זיי שעמען זיך מיט זייערע קטרוג וואס זיי שטייען א גאנצע טאג און זענען מקטרג אויף בחורים וכו׳, ווייל דער אמת קומט ארויס, און מען זעט קלאר אז בחורים זענען נישט שולדיג.

איך בעט דיר זייער שטארק, דראפע דיר און דערהאלט זיך; דו זאג ווייטער משניות, און פריי זיך אז דו האסט געפאלגט דעם רבי׳ן, און דו ביסט געקומען קיין אומאן אויף ראש השנה, דו האסט זיכער גע׳פועל׳ט א שידוך, און דער אייבערשטער וועט דיר העלפן אז דו וועסט זוכה זיין בקרוב אויפצושטעלן א בית נאמן בישראל אמן.

א גוט יום טוב.

...

~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~